

**PROGRAMACIÓ ANUAL**  
**ÀREA: VALORS SOCIALS**  
**I CÍVICS**

**NIVELL: 2n**

**CURS: 2022 – 2023**

**CEIP MESTRE VICENT ARTERO**

# **1.- INTRODUCCIÓ**

## **a) JUSTIFICACIÓ DE LA PROGRAMACIÓ**

La transmissió de la cultura és un dels aspectes més importants i més preocupants per a una societat. Del que parlem és de la tasca de passar, d'unes generacions a unes altres, el corpus de coneixement acumulat: sabers i tècniques, valors i creences, coneixements, maneres, costums, etc. Compleix aquesta tasca una doble missió: socialitzar als nous membres d'una comunitat i garantir que els coneixements no es perdin i contribueixin al manteniment de la societat en el futur. A aquesta transmissió és el que cridem educació.

Tota activitat que pretengui culminar-se amb èxit necessita planificar-se. Tota tasca o conjunt de tasques necessita un pla, un projecte, per evitar la improvisació, per anticipar-se als imprevists, per afrontar el dia a dia amb el menor nivell d'estrès possible.

Les i els docents necessitem, com qualsevol un altre professional, planificar la nostra activitat. Aquesta planificació resulta imprescindible, d'una banda, per complir amb l'estipulat per instàncies superiors i contextualitzar-ho en el nostre entorn, i, per un altre, per allunyar-se de l'intuicionisme i de l'activisme.

Les intencions educatives. En aquest apartat manifestem la nostra concepció de l'ensenyament. Establirem d'alguna manera les nostres expectatives per a la matèria triada i les grans metes que vulguem aconseguir.

Les demandes socials. Aquestes poden ser de dos tipus: de competència professional o educatives en general.

La lògica curricular i la seva incidència en el procés. Les peculiaritats de la matèria, les dificultats conceptuals o d'una altra índole, continuïtat en l'etapa, optativitat / obligatorietat. Actualitat, interès, significativitat.

Metodologia: tipologia i recursos metodològics (agrupaments, recursos materials i personals, tipus d'activitats...).

Els temes transversals: Al·ludeix als proposats pel centre en el Projecte Educatiu del Centre, enguany dedicat al coneixement del patrimoni europeu.

## **CONTEXTUALITZACIÓ**

La història d'aquest col·legi es remunta a la fi de 1983, quan va ser inaugurat en un barri en plena expansió, que creixia i s'omplia de famílies que necessitaven un centre escolar proper al que acudir amb els seus fills.

### **Ubicació**

El C.E.I.P Mestre Vicent Artero és un col·legi públic que pertany a la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència de la Comunitat Valenciana.

Està situat al sud-oest de Castelló de la Plana, delimitat per els carrers Pintor Sorolla (entrada principal i accés per a professors) i el carrer Gàtova (accés per a alumnes). Es situa al barri San José Obrer Cremor, una zona de Castelló ben comunicada per la seva situació estratègica entre l'estació de ferrocarril i autobusos, el centre comercial El Corte Inglés, i la seva proximitat a la universitat Jaume I i a altres centres educatius com el CEIP Jaume I i CEIP Gaèta Huguet.

Així mateix, es situa en una zona intermèdia entre el centre de la ciutat i l'extraradi.

La seva comunicació és òptima, a més de la proximitat de l'estació, els alumnes tenen al seu abast la parada del Tram i una estació de Bicicic. Els accessos per a vianants faciliten que gran quantitat d'alumnat pugui venir caminant, ja que les portes d'alumnes es troben en un carrer per als vianants, això garanteix la seguretat dels xiquets i xiquetes.

### Instal·lacions

L'escola està dividida en dos edificis units per un pati gran, per una part hi ha dues casetes tancades amb una cerca amb tres patis, un dels quals comparteixen les dues cases. Aquesta part està destinada per als alumnes d'infantil, en concret per a EI3 i EI4.

D'altra banda, hi ha un edifici molt gran amb dues altures que va destinat per a l'alumnat de primària y les zones comuns per a tot el centre (menjador, consergeria, sala de metres...). No obstant els més majors de infantil (EI5), estan ubicats a la primera planta del edifici gran de primària ja que en un primer moment aquesta escola va ser construïda només per a xiquets de EI4 i EI5.

En quant al gran edifici cal destacar que no compta amb ascensor, per tant no hi ha adaptació d'accés per a xiquets amb qualsevol discapacitat física o per a alumnes que han tingut un accident i requereixen anar en croses.

### Professorat

El professorat del Centre està format per 12 tutors de Primària, 8 d'Infantil (6 tutors i 2 de reforç), 1 de Música, 2 d'Educació Física, 2 d'Anglès, 2 de Pedagogia Terapèutica, 1 Logopeda, 1 Psicopedagog i 1 de Religió.

### Horari del centre

L'apartat de l'horari lectiu escolar present en el decret 108/2014, de 4 de juliol, del Consell és modificat pel decret 88/2017. Així, apareixen dos models d'horaris per a distribuir les sessions.

L'escola disposa des del curs 2017-2018 de l'horari de jornada continuada de 9h a 14h lectives més les 5h d'exclusiva del professorat.

Finalitats educatives del centre pot ser el que segueix:

1. Posar a la disposició dels alumnes una formació de qualitat amb la qual puguem desenvolupar tots els seus potencials acadèmics i personals.
2. Oferir als alumnes contextos significatius d'aprenentatge que els permeten conèixer i actuar positivament en el seu entorn.

3. Garantir la formació integral dels alumnes mitjançant l'adquisició i el desenvolupament de valors socials i cívics, que promoguen la construcció d'un món millor.

Anàlisi de l'entorn en què es desenvolupa la PDA:

**Dades del centre**

LOCALITZACIÓ	Castelló de la Plana
	Àmbit urbà
	Població de nivell cultural /econòmic mitjà- baix
TIPUS DE CENTRE	Públic
CARACTERÍSTIQUES DEL CENTRE	6 aules d'EI i 12 aules d'EP
	Barri de nivell cultural/econòmic mitjà - baix
	Llengua d'aprenentatge: VALENCIÀ

**Context curricular**

Està format per la concreció dels elements curriculars i per la relació que guarden aquests elements entre si en el context de l'etapa i de l'àrea curricular.

L'anàlisi i la concreció dels elements que permet dibuixar el context curricular està format pels punts següents:

Claus de l'àrea de Valors Socials i Cívics

El DECRET 108/2014, de 4 de juliol, del Consell, pel qual estableix el currículum i desenvolupa l'ordenació general de l'educació primària a la Comunitat Valenciana, afirma el que segueix en relació amb l'àrea de Valors Socials i Cívics:

«Els objectius de l'educació social i cívica tenen com a aprenentatges prioritaris la cooperació i el respecte. Aquest aprenentatge va acompanyat de l'adquisició progressiva de l'autonomia i la responsabilitat que es construeixen al voltant de conceptes com el descobriment de principis morals, els drets i deures en l'àmbit escolar i l'entorn social, i les normes relacionats amb aquests, l'educació de la salut i el coneixement dels senyals d'identitat col·lectives.

Educar valors hauria de ser el denominador comú en l'àmbit educatiu, sobretot si considerem que educar no és només un deure de les institucions educatives sinó també de la societat i de la família. Aquesta educació cívica té unes atribucions que li són pròpies: és democràtica; participativa; diversa en relació amb drets, deures i responsabilitats, que corresponen als diferents tipus de drets humans, civils, socials, econòmics, culturals, ambientals, etc.; inspirada en els principis del pluralisme i sensible a les diferències de gènere i a la pluralitat de persones.

Una educació per a la ciutadania activa i participativa, un mètode d'ensenyament interactiu i un compromís diari amb la democratització de la vida quotidiana a l'escola i en altres àrees de la vida, implica una estreta relació amb l'educació en drets humans, en els drets de la infància i l'assumpció de responsabilitats, la gestió creativa de conflictes i la igualtat d'oportunitats.

L'àrea de Valors Socials i Cívics, en l'educació primària, s'estructura en tres blocs.

- El primer, La identitat i la dignitat de la persona, persegueix construir, a través d'experiències d'aprenentatge, un autoconcepte i una autoestima adequats que ajude a comprendre les emocions i els sentiments propis i els dels altres.
- El segon dels blocs de l'àrea, La comprensió i el respecte en les relacions interpersonals, enllaça plenament amb les relacions humanes i l'acceptació de la diferència; la cooperació per a l'assoliment comú; la comunicació com a mitjà d'acostament als altres; l'expressió de les pròpies emocions, dels sentiments i els pensaments de manera constructiva i les habilitats socials necessàries per a la millora del grup.
- El tercer dels blocs, La convivència i els valors socials, incideix en aspectes significatius que com a membres d'una societat democràtica ens corresponen. La responsabilitat en la protecció del medi ambient, la prevenció d'accidents de trànsit, la utilització de les noves tecnologies a les xarxes socials que ens faciliten l'accés a la informació i la comunicació de manera immediata.»

## **2.- OBJECTIUS DE L'ETAPA**

- a) Conèixer i apreciar els valors i les normes de convivència, aprendre a obrar d'acord amb elles, preparar-se per a l'exercici actiu de la ciutadania i respectar el pluralisme propi d'una societat democràtica.
- b) Desenvolupar hàbits de treball individual i d'equip, d'esforç i responsabilitat en l'estudi així com actituds de confiança en si mateix, sentit crític, iniciativa personal, curiositat, interès, creativitat en l'aprenentatge i esperit emprenedor
- c) Adquirir habilitats per a la prevenció i per a la resolució pacífica de conflictes, que els permetin desenvolupar-se amb autonomia en l'àmbit familiar i domèstic, així com en els grups socials amb què es relacionen.
- d) Conèixer, comprendre i respectar les diferents cultures i les diferències entre les persones, la igualtat de drets i oportunitats d'homes i dones i la no discriminació de persones amb discapacitat.
- e) Conèixer i utilitzar de manera apropiada la llengua valenciana i la castellana i desenvolupar hàbits de lectura.
- f) Adquirir en, almenys, una llengua estrangera la competència comunicativa bàsica que els permeti expressar i comprendre missatges senzills i desenvolupar-se en situacions quotidianes.
- g) Iniciar-se en la resolució de problemes que requereixin la realització d'operacions elementals de càlcul, coneixements geomètrics i estimacions, i ser capaços d'aplicar-los a les situacions de la seva vida quotidiana.
- h) Conèixer les característiques fonamentals de Ciències de la Naturalesa, les Ciències Socials, la Geografia, la Història i la Cultura.
- i) Iniciar-se en la utilització, per a l'aprenentatge, de les tecnologies de la informació i la comunicació.
- j) Utilitzar diferents mitjans de representació i expressió artística e iniciar-se en la construcció de propostes visuals i audiovisuals.
- k) Valorar la higiene i la salut, acceptar el propi cos i el dels altres, respectar les diferències i utilitzar l'educació física i l'esport com a mitjans per afavorir el desenvolupament personal i social.
- l) Conèixer i valorar la naturalesa i l'entorn, i adoptar maneres de comportament que afavoreixin la seva cura.

- m) Desenvolupar les capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les relacions amb els altres, així com una actitud contrària a la violència, als prejudicis de qualsevol tipus i als estereotips sexistes.

Totes les àrees es relacionen amb la major part dels objectius curriculars. No obstant això, hi ha dos tipus de relacions:

- Una relació disciplinària, quan l'àrea respon a l'àmbit concret a què es refereix l'objectiu.
- Una relació de transversalitat, quan l'objectiu es refereix a àmbits que han d'impregnar tots els elements del currículum.

La taula següent resumeix aquestes relacions entre els objectius curriculars i l'àrea de Valors Socials i Cívics:

OBJECTIUS CURRICULARS	RELACIÓ AMB L'EDUCACIÓ ARTÍSTICA	
	Disciplinària	Transversal
a. Conèixer i apreciar els valors i les normes de convivència, aprendre a obrar d'acord amb aquestes, preparar-se per a l'exercici actiu de la ciutadania i respectar els drets humans, i també el pluralisme propi d'una societat democràtica.		
b. Desenvolupar hàbits de treball individual i d'equip, d'esforç i de responsabilitat en l'estudi, i també actituds de confiança en si mateix, sentit crític, iniciativa personal, curiositat, interès i creativitat en l'aprenentatge, i esperit emprenedor.		
c. Adquirir habilitats per a la prevenció i per a la resolució pacífica de conflictes, que els permeten actuar amb autonomia en l'àmbit familiar i domèstic, i també en els grups socials amb què es relacionen.		
d. Conèixer, comprendre i respectar les diverses cultures i les diferències entre les persones, la igualtat de drets i oportunitats d'homes i dones i la no-discriminació de persones amb discapacitat.		
e. Conèixer i utilitzar de manera apropiada les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana i desenvolupar hàbits de lectura.		
f. Adquirir en, almenys, una llengua estrangera la competència comunicativa bàsica que els permeta expressar i comprendre missatges senzills i resoldre situacions quotidianes.		
g. Desenvolupar les competències matemàtiques bàsiques i iniciar-se en la resolució de problemes que requerisquen la realització d'operacions elementals de càlcul, coneixements geomètrics i estimacions, i també ser capaços d'aplicar-los a les situacions de la seua vida quotidiana.		
h. Conèixer els aspectes fonamentals de les ciències de la naturalesa, les ciències socials, la geografia, la història i la cultura.		
i. Iniciar-se en l'ús, per a l'aprenentatge, de les tecnologies de la informació i la comunicació, desenvolupant un esperit crític davant els missatges que reben i elaboren.		

j. Utilitzar diferents representacions i expressions artístiques i iniciar-se en la construcció de propostes visuals i audiovisuals.		
--	--	--

OBJECTIUS CURRICULARS	RELACIÓ AMB L'EDUCACIÓ ARTÍSTICA	
	Disciplinària	Transversal
k. Valorar la higiene i la salut, acceptar el propi cos i el dels altres, respectar les diferències i utilitzar l'educació física i l'esport com a mitjans per a afavorir el desenvolupament personal i social.		
l. Conèixer i valorar els animals més pròxims a l'ésser humà i adoptar formes de comportament que afavorisquen la seua cura.		
m. Desenvolupar les capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les relacions amb els altres, i també una actitud contrària a la violència, als prejudicis de qualsevol tipus i als estereotips sexistes.		
n. Fomentar l'educació viària i actituds de respecte que incidisquen en la prevenció dels accidents de trànsit.		



### **3.- RELACIÓ ENTRE LES COMPETÈNCIES, ELS OBJECTIUS**

#### **D'ÀREA I ELS CRITERIS D'AVUACIÓ**

«Seguint la Recomanació 2006/962/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de desembre de 2006, sobre les competències clau per a l'aprenentatge permanent, aquest reial decret es basa en la potenciació de l'aprenentatge per competències, integrades en els elements curriculars per a propiciar una renovació en la pràctica docent i en el procés d'ensenyament i aprenentatge. S'hi proposen nous enfocaments en l'aprenentatge i avaluació, que han de suposar un canvi important en les tasques que han de resoldre els alumnes, i plantejaments metodològics innovadors. La competència és una combinació d'habilitats pràctiques, coneixements, motivació, valors ètics, actituds, emocions i altres components socials i de comportament que es mobilitzen conjuntament per a aconseguir una acció eficaç. Es considera, doncs, com a coneixement en la pràctica un coneixement adquirit a través de la participació activa en pràctiques socials que, com a tals, es poden desenvolupar tant en el context educatiu formal, per mitjà del currículum, com en els contextos educatius no formals i informals».

«S'hi adopta la denominació de les competències clau definides per la Unió Europea. Es considera que "les competències clau són aquelles que totes les persones necessiten per a la seua realització i desenvolupament personal, i també per a la ciutadania activa, la inclusió social i l'ocupació". S'hi distingeixen set competències clau essencials per al benestar de les societats europees, el creixement econòmic i la innovació, i s'hi descriuen els coneixements, les capacitats i les actituds essencials vinculades a cada una».

#### **Contribució de l'àrea de Llengua i Literatura a l'adquisició de les competències**

L'àrea de Valors Socials i Cívics impregna el desenvolupament de totes les competències clau, ja que en totes es posen en joc elements del desenvolupament personal i social dels individus. Concretament, l'àrea es vincula de la manera següent amb cada una de les competències:

Competència en Comunicació lingüística. Aquesta competència s'assenta en tres eixos fonamentals:

- El component comunicatiu del procés de desenvolupament de l'ésser humà, que és propi del seu àmbit.
- El valor que proporciona com a vehicle per a l'adquisició de nous aprenentatges, com a mitjà per processar el coneixement i com a contacte amb la diversitat cultural.
- La seua faceta com a instrument fonamental per a la socialització i l'aprofitament que té en l'àmbit de l'experiència educativa, per ser una via privilegiada d'accés al coneixement dins i fora de l'escola.

Els valors i les actituds que l'individu posa en funcionament per desenvolupar la seua competència en Comunicació lingüística, i que estan directament relacionats amb l'àrea de Valors Socials i Cívics són:

- El respecte a les normes de convivència.
- L'exercici actiu de la ciutadania.
- El desenvolupament de l'esperit crític.
- El respecte als drets humans i el pluralisme.
- La concepció del diàleg com a eina primordial per a la convivència i per a la resolució de conflictes.
- El desenvolupament de les capacitats afectives en tots els àmbits.
- L'actitud de curiositat, interès i creativitat envers l'aprenentatge.
- El gaudi personal que proporcionen les destreses inherents a aquesta competència (lectura, conversa, escriptura, etcètera) i el valor que tenen en el reforç de la motivació envers l'aprenentatge.

Competència matemàtica, científica i tecnològica. La relació que s'estableix entre aquesta competència i l'àrea de Valors Socials i Cívics està relacionada amb la consecució i sostenibilitat del benestar social en la mesura en la qual aquest exigeix conductes i presa de decisions personals estretament vinculades a la capacitat crítica i visió raonada i raonable de les persones. En l'àmbit d'aquesta competència, són trobem amb dos aspectes bàsics:

- La competència matemàtica inclou actituds i valors que es basen en el rigor, el respecte a les dades i la veracitat.
- Les competències científica i tecnològiques són aquelles que proporcionen un acostament al món físic i a la interacció responsable amb aquest des d'accions, tant individuals com col·lectives, orientades a la conservació i millora del medi natural, decisives per a la protecció i el manteniment de la qualitat de vida i el progrés dels pobles.

Competència digital. Implica l'ús creatiu, crític i segur de les tecnologies de la informació i la comunicació per a aconseguir els objectius relacionats amb el treball, el maneig, l'aprenentatge, l'ús del temps lliure, la inclusió i participació en la societat.

Les actituds i els valors vinculats a aquesta competència permetran als alumnes adaptar-se a les noves necessitats que estableixen les tecnologies, adaptar aquestes tecnologies a les pròpies finalitats i adquirir la capacitat d'interaccionar socialment entorn d'aquestes. Es tracta que desenvolupen una actitud activa, crítica i realista envers les tecnologies i els mitjans tecnològics, valorant les seues fortaleces i debilitats i respectant principis ètics en el seu ús. La competència digital implica, a més, la participació i el treball col·laboratiu, i també la motivació i la curiositat per l'aprenentatge i la millora en l'ús de les tecnologies.

Competència per a aprendre a aprendre. Les habilitats pròpies d'aquesta competència estan relacionades amb les capacitats per a aprendre de forma cada vegada més eficaç i autònoma d'acord amb els propis

objectius i necessitats. La motivació i la confiança són crucials per a l'adquisició d'aquesta competència. Ambdues es potencien des del plantejament de metes realistes a curt, mitjà i llarg termini. En aconseguir-se les metes augmenta la percepció d'autoeficàcia i la confiança, i amb això s'eleva els objectius d'aprenentatge de forma progressiva.

Competència social i cívica. Les competències socials i cíviques, vinculades estretament a l'àrea de Valors Socials i Cívics, tenen presència en els àmbits següents: en l'habilitat i capacitat dels individus per utilitzar els coneixements i actituds sobre la societat i adaptar-los als propis contextos i necessitats; en el desenvolupament d'estratègies que permeten interpretar fenòmens i problemes socials en contextos cada vegada més diversificats; en la capacitat per elaborar respostes, prendre decisions i resoldre conflictes; en les actituds que permeten interactuar amb altres persones i grups conforme a normes basades en el respecte mutu i en conviccions democràtiques.

- La competència social es relaciona amb el benestar personal i col·lectiu. Exigeix entendre la manera en què les persones poden procurar-se un estat de salut física i mental òptim, tant per a elles mateixes com per a les seues famílies, i per al seu entorn social proper, i saber que un estil de vida saludable pot contribuir-hi.

Així mateix, aquesta competència inclou actituds i valors com una forma de col·laboració, la seguretat en un mateix i la integritat i honestat.

- La competència cívica es basa en el coneixement crític dels conceptes de democràcia, justícia, igualtat, ciutadania i drets civils, i també de la seua formulació en la Constitució espanyola, la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea i en declaracions internacionals, i de la seua aplicació per part de diverses institucions a escala local, regional, nacional, europea i internacional.

Les actituds i valors inherents a aquesta competència són aquells que es dirigeixen al ple respecte dels drets humans, inclosa la igualtat com a base de la democràcia, i l'apreciació i la comprensió de les diferències existents entre els sistemes de valors vinculats a diferents creences religioses o grups culturals o ètnics; inclou també les activitats cíviques i el suport a la diversitat i la cohesió socials i al desenvolupament sostenible, així com la voluntat de respectar els valors i la intimitat dels altres i la recepció reflexiva i crítica de la informació procedent dels mitjans de comunicació.

Iniciativa i actitud emprenedora. Aquesta competència implica la capacitat de transformar les idees en actes. Això significa adquirir consciència de la situació en la qual s'intervé o que es resol i saber triar, planificar i gestionar els coneixements, destreses o habilitats i actituds necessaris amb criteri propi, amb la finalitat d'aconseguir l'objectiu previst. Requereix el desenvolupament d'actituds i valors com la predisposició a actuar d'una forma creadora i imaginativa; l'autoconeixement i l'autoestima; l'autonomia o independència, l'interés i esforç i l'esperit emprenedor. Es caracteritza per la iniciativa, la proactivitat i la innovació, tant en la vida privada i social com en la professional. També està relacionada amb la motivació i la determinació a l'hora de complir els objectius, tant personals o com establits en comú amb altres,

incloent-hi l'àmbit laboral.

Consciència i expressió cultural. El desenvolupament d'aquesta competència implica actituds i valors personals d'interès, reconeixement i respecte per les diferents manifestacions artístiques i culturals, i per la conservació del patrimoni. Exigeix també valorar la llibertat d'expressió, el dret a la diversitat cultural, el diàleg entre cultures i societats i la realització d'experiències artístiques compartides. Al seu torn, comporta un interès per participar en la vida cultural i, per tant, per comunicar i compartir coneixements, emocions i sentiments a partir d'expressions artístiques.

De manera general, des de l'àrea de matemàtiques es contribuirà també al seu desenvolupament mitjançant:

### **1.- Competència en comunicació lingüística**

Capacitat de saber comunicar oralment (conversar i escoltar) i expressar-se per escrit i amb els llenguatges audiovisuals, fent servir el propi cos i les TIC, amb gestió de la diversitat de llengües, amb l'ús adequat de diferents suports i tipus de text i amb adequació a les diferents funcions.

Implica el coneixement de la diversitat cultural i el de les regles de funcionament de la diversitat lingüística, així com les estratègies necessàries per interactuar d'una manera adequada.

### **2.- Consciència i expressions culturals**

Suposa conèixer, comprendre, apreciar i valorar críticament diferents manifestacions culturals i artístiques, utilitzar-les com a font d'enriquiment i gaudi i considerar-les com a part del patrimoni dels pobles.

A més, suposa saber crear amb paraules, amb el propi cos, amb tota mena de materials, suports i eines tecnològiques, tant individualment com col·lectiva les representacions i anàlisi de la realitat que facilitin l'actuació de la persona per viure i conviure en societat.

### **3.- Competència digital**

Implica gestionar la informació, des de com accedir-hi fins a la seva transmissió, tot usant distints suports, incloent-hi l'ús de les TIC com a element essencial per informar-se, aprendre i comunicar-se.

Implica una actitud crítica i reflexiva en la valoració de la informació disponible, contrastant-la quan calgui, i respectar les normes de conducta acordades socialment per regular l'ús de la informació i les seves fonts en els distints suports, i per participar en comunitats d'aprenentatge virtuals.

### **4.- Competència matemàtica i competències bàsiques en ciències i tecnologia**

Implica l'habilitat per comprendre, utilitzar i relacionar els números, les seves operacions bàsiques, els símbols i les formes d'expressió i raonament matemàtic, tant per produir i interpretar distints tipus d'informació, com per ampliar el coneixement sobre aspectes quantitius i espacials de la realitat, i per entendre i resoldre problemes i situacions relacionades amb la vida quotidiana i el coneixement científic i el món laboral i social.

Les competències bàsiques en ciències i tecnologia, suposen el desenvolupament i aplicació del pensament científicotècnic per interpretar la informació que es rep i per predir i prendre decisions amb

iniciativa i autonomia en un món en què els avenços que es van produint són molt ràpids i tenen influència decisiva en la vida de les persones, la societat i el món natural.

Implica també la diferenciació i valoració del coneixement científic en contrast amb d'altres formes de coneixement, i la utilització de valors i criteris ètics associats a la ciència i al desenvolupament tecnològic.

### **5.- Competència d'aprendre a aprendre**

Implica la consciència, gestió i control de les pròpies capacitats i coneixements des d'un sentiment de competència o eficàcia personal, i inclou tant el pensament estratègic com la capacitat de cooperar, d'autoavaluar-se, i el maneig eficient d'un conjunt de recursos i tècniques de treball intel·lectual per transformar la informació en coneixement propi.

### **6.- Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor**

Suposa l'adquisició de la consciència i aplicació d'un conjunt de valors i actituds personals i interrelacionades (responsabilitat, perseverança, coneixement de si mateix, autoestima, creativitat, autocrítica), el control emocional, de calcular riscos i afrontar problemes, així com la capacitat de demorar la satisfacció immediata, d'aprendre de les errades i d'assumir riscos.

I també la capacitat d'escollir amb criteri, d'imaginar projectes i de portar endavant les accions necessàries per desenvolupar les opcions i plans personals, en el marc de projectes individuals o col·lectius, responsabilitzant-se, tant en l'àmbit personal com en el social i laboral.

### **7.- Competències socials i cíviques**

Capacitat per comprendre la realitat social en què es viu, afrontar la convivència i els conflictes emprant el judici ètic basat en els valors i pràctiques democràtiques, i exercir la ciutadania, actuant amb criteri propi, contribuint a la construcció de la pau i la democràcia, i mantenint una actitud constructiva, solidària i responsable davant el compliment dels drets i obligacions cívics.

Els objectius i els continguts de cadascuna de les àrees i matèries curriculars han de tenir en compte el desenvolupament integral de totes les competències bàsiques i, en conseqüència, caldrà que des de totes les àrees i matèries es tinguin en compte les competències comunicatives, les metodològiques, les personals i, de les específiques, aquells aspectes peculiars que es relacionen amb la pròpia disciplina. Els criteris d'avaluació serveixen de referència per valorar el progressiu grau d'adquisició de les distintes competències. Per tenir una visió més precisa de com en cadascuna de les àrees i matèries curriculars es plantegen aquestes competències bàsiques, en la introducció de cadascuna d'elles es precisa com contribueix a desenvolupar-les.

La determinació dels projectes i el funcionament del centre, l'organització de les activitats a l'aula, així com les activitats complementàries i extraescolars poden contribuir, també, a l'adquisició de les competències bàsiques.

L'expressió oral i l'expressió escrita són eines fonamentals per al desenvolupament de les competències

bàsiques i han d'estar incloses en el desenvolupament de totes les àrees i matèries.

Per avançar en l'assoliment de les competències bàsiques és fonamental emmarcar els processos d'ensenyament i d'aprenentatge en torn als quatre eixos següents:

#### Aprendre a ser i actuar de manera autònoma

Aprendre a ser i actuar de manera autònoma per tal que cadascú construeixi la pròpia manera de ser i utilitzi aquesta manera de ser per a desenvolupar-se en les situacions que l'àmbit escolar i la pròpia vida plantegen. Treballar l'autoconeixement, la construcció i l'acceptació de la pròpia identitat, la regulació de les emocions, l'autoexigència i el desenvolupament d'estratègies d'aprenentatge, el pensament crític i els hàbits responsables és essencial per aprendre a ser i actuar de manera autònoma.

#### Aprendre a pensar i comunicar

Aprendre a pensar i comunicar per tal d'afavorir la comprensió significativa de les informacions i la construcció de coneixements cada vegada més complexos. Cercar i gestionar informació provinent de diferents fonts i suports, utilitzar diferents tipus de llenguatges (verbal, escrit, visual, corporal, digital...) en la comunicació d'informacions, sentiments i coneixements, treballar de manera cooperativa i ser conscient dels propis aprenentatges afavoreix la construcció del coneixement i el desenvolupament del pensament.

#### Aprendre a descobrir i tenir iniciativa

Aprendre a descobrir i tenir iniciativa per tal de potenciar la utilització dels coneixements de què es disposa per interpretar la realitat, establir diàlegs interactius sobre fets i situacions, afavoreix la construcció de coneixements més significatius i cada vegada més complexos, i el compromís per implicar-se en processos de millora. Explorar, experimentar, formular preguntes i verificar hipòtesis, planificar i desenvolupar projectes, cercar alternatives, esdevenen elements clau en els processos de formació de l'alumnat.

#### Aprendre a conviure i habitar el món

Aprendre a conviure i habitar el món per tal que els nois i noies esdevinguin ciutadans i ciutadanes actius en una societat democràtica i participativa. La conscienciació per la pertinença social i comunitària, el respecte per la diversitat, el desenvolupament d'habilitats socials, el funcionament participatiu de la institució escolar, el treball en equip, la gestió positiva dels conflictes, el desenvolupament de projectes en comú, afavoreixen la cohesió social i la formació de persones compromeses i solidàries.

#### **Perfil competencial de l'àrea de Valors Socials i Cívics**

Anomenem perfil competencial de l'àrea la relació que s'estableix entre els blocs de contingut i els criteris d'avaluació curriculars d'una àrea i les competències clau.

El perfil competencial de l'àrea de Valors Socials i Cívics en Primària és el següent:

#### **BLOC 1. LA IDENTITAT I LA DIGNITAT DE LA PERSONA**

CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS	COMPETÈNCIES CLAU						
	CL	CMCT	CSC	AA	IE	CD	CEC
Construir l'estil personal basant-se en la respectabi-							

litat i la dignitat personal.							
Desenvolupar el propi potencial, mantenint una motivació intrínseca i esforçant-se per a l'assoliment d'èxits individuals i compartits							
Adquirir capacitats per a prendre decisions de forma independent, manejant les dificultats per superar frustracions i sentiments negatius davant els problemes.							
Crear una imatge positiva d'un mateix prenent decisions meditades i responsables, basades en un bon autoconcepte.							
Estructurar un pensament efectiu i independent utilitzant les emocions de forma positiva.							
Desenvolupar l'autonomia i la capacitat d'emprenedoria per a aconseguir assoliments personals responsabilitzant-se del bé comú.							
Proposar-se desafiaments i portar-los a terme mitjançant una presa de decisions personal, meditada i responsable, desenvolupant un bon sentit del compromís respecte a un mateix i als altres.							

## BLOC 2. LA COMPRESIÓ I EL RESPECTE EN LAS RELACIONS INTERPERSONALS

CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS	COMPETÈNCIES CLAU						
	CL	CMCT	CSC	AA	IE	CD	CEC
Expressar opinions, sentiments i emocions fent servir coordinadament el llenguatge verbal i no verbal.							
Utilitzar habilitats d'escolta i el pensament de perspectiva amb empatia.							
Utilitzar l'assertivitat.							
Iniciar, mantindre i finalitzar converses amb una manera de parlar adequada als interlocutors i el context, tenint en compte els factors que inhibeixen la comunicació per superar barreres i els que permeten aconseguir proximitat.							
Dialogar creant pensaments compartits amb altres persones per trobar el millor argument.							
Establir relacions interpersonals positives usant habilitats socials.							
Actuar amb tolerància comprenent i acceptant les diferències.							
Analtzar críticament les conseqüències dels prejudicis socials, reflexionant sobre els problemes que provoquen i el seu efecte en las persones que els pateixen.							
Contribuir a la millora del clima del grup mostrant actituds cooperatives i establint relacions respectuoses.							

**BLOC 3. LA CONVIVÈNCIA I ELS VALORS SOCIALS**

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	COMPETÈNCIES CLAU						
	CL	CMCT	CSC	AA	IE	CD	CEC
Resoldre problemes en col·laboració, posant de manifest una actitud oberta envers els altres i compartint punts de vista i sentiments.							
Treballar en equip afavorint la interdependència positiva i mostrant conductes solidàries.							
Practicar l'altruisme en l'entorn pròxim sensibilitzant sobre el seu valor.							
Implicar-se en l'elaboració i el respecte de les normes de la comunitat educativa usant el sistema de valors personal que construeix a partir dels valors universals.							
Participar activament en la vida cívica de forma pacífica i democràtica transformant el conflicte en oportunitat, coneixent i utilitzant les fases de la mediació i fent servir el llenguatge positiu en la comunicació de pensaments, intencions i posicionaments personals.							
Comprendre el sentit de la responsabilitat social i la justícia social fent servir la capacitat de reflexió, síntesi i estructuració.							
Crear un sistema propi de valors, assumint els drets i deures de l'alumne, realitzant judicis morals de situacions escolars i resolent dilemes morals amb casos pràctics.							
Comprendre el que és un dilema moral i resoldre dilemes morals per detectar prejudicis relatius a les diferències culturals.							
Respectar els valors universals comprenent la necessitat de garantir els drets bàsics de totes les persones.							
Comprendre la declaració de la igualtat de drets i la no-discriminació per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social, aplicant-la a l'anàlisi de l'entorn social.							
Expressar la rellevància de preservar els drets de lliure expressió i opinió, llibertat de pensament, de consciència i de religió realitzant treballs d'anàlisi i síntesi.							
Comprendre la importància dels drets de l'infant valorant les conductes que el protegeixen.							
Comprendre la correlació entre drets i deures, valorant situacions reals en relació amb els drets de l'infant i respectant la igualtat de drets dels xiquets i xiquetes en el context social.							



Participar activament en la vida cívica valorant la igualtat de drets i corresponsabilitat d'homes i dones.							
Comprendre i valorar la igualtat de drets d'homes i dones, la corresponsabilitat en les tasques domèstiques i l'atenció a la família, argumentant d'acord amb processos de reflexió, síntesi i estructuració.							
Respectar els valors socialment reconeguts, coneixent i apreciand els valors de la Constitució espanyola i els Drets i Deures de la Constitució espanyola.							
Crear un sistema de valors propis fent judicis morals basats en els drets i deures bàsics de la Constitució espanyola.							
Conèixer i expressar les notes característiques de la democràcia i la importància dels valors cívics en la societat democràtica, i també el significat dels símbols nacionals, la bandera, l'escut d'Espanya i l'himne nacional com a elements comuns de la nació espanyola i el conjunt dels espanyols.							
Comprendre la importància de la contribució dels ciutadans als serveis públics i els béns comuns a través dels impostos fent raonaments crítics.							
Fer un ús responsable dels béns de la naturalesa, comprenent i interpretant successos, analitzant causes i predient conseqüències.							
Contribuir a la conservació del medi ambient mantenint una actitud crítica davant les faltes de respecte.							
Valorar l'ús responsable de les fonts d'energia al planeta concientiant-se del respecte de l'entorn i desenvolupant la capacitat crítica envers els esdeveniments que el modifiquen.							
Ser capaç de fer primers auxilis i prendre mesures preventives, i valorar la importància de previndre accidents domèstics.							
Usar les noves tecnologies desenvolupant valors socials i cívics en entorns segurs.							
Analitzar críticament la influència de la publicitat sobre el consum fent servir les noves tecnologies.							
Valorar les normes de seguretat viària, analitzant les causes i conseqüències dels accidents de trànsit.							
Investigar sobre la prevenció d'accidents de trànsit generant iniciatives i alternatives personals.							

## **4.- CONTINGUTS**

### **BLOC 1: LA IDENTITAT I LA DIGNITAT PERSONAL**

- La persona
- Els aspectes personals.
- L'autopercepció.
- L'autoimatge.
- L'autoconcepte.
- Pensament, sentiments i accions
- El control d'impulsos.
- La casualitat.
- La bona sort i la mala.
- El pensament causal.
- Planificació de tasques
- Definició de problemes i la busca d'informació.
- Determinació de projectes individuals.
- Organització d'un projecte amb ajuda guiada.
- El compromís personal en la finalització de tasques: esforç i constància
- Treball en equip
- Projectes en equip de forma guiada.
- Diàleg entre iguals dirigit.
- Compromís de grup i responsabilitat individual.

### **BLOC 2: LA COMPRESIÓ I EL RESPECTE EN LES RELACIONS INTERPERSONALS**

- Identificació i expressió d'emocions i sentiments
- Estats emocionals bàsics: alegria (satisfacció), tristesa (pena), ira (enuig), por (esglai, amenaça).
- Estats emocionals bàsics en situacions interpersonals i en manifestacions culturals del seu entorn immediat.
- Comprensió dels motius i les seues emocions.
- Expressió gestual de les emocions bàsiques. Identificació de sensacions corporals relacionades amb les emocions. El moviment i l'expressió d'emocions. Intensitat de les emocions.
- Expressió verbal i vocabulari sobre estats emocionals bàsics.
- Habilitats de comunicació
- Torn de paraula.

- Contacte visual intermitent i gestos de la cara i el cos.
- Comprensió dels estats emocionals en els altres i en situacions i comportaments provocats pels estats emocionals identificats.
- Evocació dels sentiments propis en les situacions que observa i en relats d'experiències alienes.
- Senyals gestuals i emocionals de sinceritat i mentira.
- Resolució de conflictes
- Existència de múltiples veritats.
- La cooperació per a resoldre situacions conflictives habituals (insults, baralles discussions, rumors i malentesos).
- Resolució dialogada i pacífica de conflictes.
- Autoregulació emocional
- Tranquil·litat en situacions desconegudes i davant de la incertesa.
- Regulació i acceptació d'estats emocionals negatius.
- Inici a la pràctica de la relaxació i la respiració.
- Amabilitat i respecte cap a les persones i els sers vius del seu entorn.
- Elogis i felicitacions. Expressió d'agraïment.
- Reconeixement d'errors i petició de disculpes.
- Petició de protecció davant de comportaments inadequats d'altres.
- Oferiment d'ajuda a altres.
- El diàleg
- Situacions de comunicació, dirigides o espontànies.
- Expressió de gustos i preferències personals.
- Expressions espontànies.

### **BLOC 3: LA CONVIVÈNCIA I ELS VALORS SOCIALS**

- Interacció social
- L'amistat.
- La camaraderia.
- La participació.
- La col·laboració.
- La convivència.
- Drets i deures de les persones.
- La declaració dels drets del xiquet.
- Responsabilitat de les persones en la societat
- Els senyals de circulació per a vianants.

- Normes bàsiques d'educació viària.
- Aplicació de les mesures de seguretat passiva.

## **5.- ORGANITZACIÓ I DISTRIBUCIÓ TEMPORAL DE LES UNITATS**

**CEIP MESTRE VICENT ARTERO - CASTELLÓ**  
**PROGRAMACIÓ DE LES UNITATS DIDÀCTIQUES - CURS 2022-23**

**MESTRES: JOSÉ MANUEL MAS - M<sup>a</sup> JOSÉ GARCÍA      CURS: 2n      ÀREA: VALORS SOCIALS I CÍVICS**

**MES                                  U.D                                  SEM                                  CONTINGUTS**

TRIMESTRE	MES	MES					U.D	SEM	CONTINGUTS	
		5	6	7	1/8	2/9				
1r	SET	5	6	7	1/8	2/9	1. ENS AGRADA EL QUE FEM.		1	
		12	13	14	15	16			2	Participació en relacions interpersonals.
		19	20	21	22	23			3	Valoració i desenvolupament d'actituds participatives.
		26	27	28	29	30			4	Valoració de pensaments positius en les relacions interpersonals.
		3	4	5	6	7			5	interpersonals.
	OCT	10	11	12	13	14			6	Adquisició de compromisos i respecte dels compromisos adquirits.
		17	18	19	20	21			7	Desenvolupament d'hàbits de consum responsable.
		24	25	26	27	28			8	Reconeixement dels drets de les persones i de la infància.
		31	1	2	3	4			9	Identificació de situacions en què s'establixen relacions interpersonals.
	NOV	7	8	9	10	11			10	
		14	15	16	17	18			11	
		21	22	23	24	25			12	
		28	29	30	1	2			13	
	DES	5	6	7	8	9			14	
		12	13	14	15	16			15	REPÀS TRIMESTRAL.
19		20	21	22	23					
26		27	28	29	30		1a AVALUACIÓ			
2n	GEN	2	3	4	5	6	2. JUGUEM I APRELEM JUNTS.		16	Diàlegs, tertúlies i debats. Identificació i adquisició d'actituds d'escolta activa i diàleg.
		9	10	11	12	13			17	Organització d'un debat.
		16	17	18	19	20			18	Respecte i valoració de la importància de l'amistat.
		23	24	25	26	27			19	Adquisició d'actituds de respecte i tolerància cap als costums d'altres cultures.
	FEB	30	31	1	2	3			20	Valoració del treball en equip.
		6	7	8	9	10			21	Comprensió dels problemes de persones desfavorides.
		13	14	15	16	17			22	
	MAR	20	21	22	23	24			23	
		27	28	29	30	31			24	
		6	7	8	9	10				2a AVALUACIÓ
3r	ABR	13	14	15	16	17	3. SOM UNA GRAN COMUNITAT.		25	Reconeixement de les necessitats bàsiques.
		20	21	22	23	24			26	Diferenciació entre capritx i necessitat.
		27	28	29	30	31			27	REPÀS TRIMESTRAL.
	MAIG	3	4	5	6	7			28	Les normes de convivència en la família.
		10	11	12	13	14			29	L'arbre genealògic.
		17	18	19	20	21			30	Creació de normes per a relacionar-nos.
		24	25	26	27	28			31	Reconeixement i valoració de situacions injustes.
JUN	1	2	3	4	5	32	Resolució de conflictes de manera justa.			
	8	9	10	11	12	33	Explicació i denúncia de situacions injustes.			
	15	16	17	18	19	34	Valoració, respecte i cura de l'entorn natural.			
	22	23	24	25	26	35	Reconeixement i diferenciació dels senyals vials.			
29	30	31	1	2	36					
5	6	7	8	9	37	REPÀS ANUAL.				
12	13	14	15	16						
19	20	21	22	23						
26	27	28	29	30		FI DE CURS	3a AVALUACIÓ			



## 6.- UNITATS DIDÀCTIQUES

<b>ÀREA: Valors Cívics i Socials</b>	<b>CURS / ETAPA: 2n</b>
<b>CURS 2022 - 2023</b>	
<b>UNITAT 1: Ens agrada el que fem</b>	

	MODELS METODOLÒGICS	PRINCIPIS METODOLÒGICS	AGRUPAMENT
<b>ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>→ Model discursiu/expositiu.</li> <li>→ Model experiencial.</li> <li>→ Tallers.</li> <li>→ Aprenentatge cooperatiu.</li> <li>→ Treball per tasques.</li> <li>→ Treball per projectes.</li> <li>→ Altres.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>→ Activitat i experimentació.</li> <li>→ Participació.</li> <li>→ Motivació.</li> <li>→ Personalització.</li> <li>→ Inclusió.</li> <li>→ Interacció.</li> <li>→ Significativitat.</li> <li>→ Funcionalitat.</li> <li>→ Globalització.</li> <li>→ Avaluació formativa.</li> <li>→ Altres.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>→ Tasques individuals.</li> <li>→ Agrupament flexible.</li> <li>→ Parelles.</li> <li>→ Grup reduït.</li> <li>→ Grup gran.</li> <li>→ Grup interclasse.</li> <li>→ Altres.</li> </ul>

	PROCEDIMENTS D'AVALUACIÓ	INSTRUMENTS PER A L'AVALUACIÓ	SISTEMA DE QUALIFICACIÓ
<b>RECURSOS PER A L'AVALUACIÓ</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>→ Observació directa del treball diari.</li> <li>→ Anàlisi i valoració de tasques especialment creades per a l'avaluació.</li> <li>→ Valoració qualitativa del progrés individual (anotacions i puntualitzacions).</li> <li>→ Valoració qualitativa del progrés col·lectiu.</li> <li>→ Altres.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>→ Element de diagnòstic: rúbrica de la unitat.</li> <li>→ Proves d'autoavaluació.</li> <li>→ Altres documents gràfics o textuais.</li> <li>→ Debats i intervencions.</li> <li>→ Projectes personals o grupals.</li> <li>→ Representacions i dramatitzacions.</li> <li>→ Elaboracions multimèdia.</li> <li>→ Altres.</li> </ul>	<p><b>Qualificació qualitativa:</b> tindrà com a clau per al diagnòstic la rúbrica corresponent a la unitat. Es durà a terme mitjançant l'observació directa del treball a l'aula.</p>

<b>ENSENYAMENT INDIVIDUALITZAT</b>	Activitats proposades en el Projecte d'educació emocional.
<b>TREBALL COOPERATIU</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Projecte corresponent al primer trimestre: <i>La biblioteca d'aula</i>.</li> <li>• Projecte social: <i>Les normes de convivència</i>.</li> </ul>
<b>ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES</b>	Activitats d'Educació emocional del material Recursos complementaris de 2n curs.
<b>CONTINGUTS TRANSVERSALS</b>	<p><b>Comprensió lectora.</b> Làmina d'inici del trimestre (pàgines 4 i 5); <i>És ell!</i> (pàgina 6); <i>La identitat personal</i> (pàgina 7); <i>Què fem ara?</i> (pàgina 10); <i>Prenem decisions</i> (pàgina 11); <i>El Dia de l'Alegria</i> (pàgina 14); <i>Estem contents</i> (pàgina 15); <i>Jo vull ser...</i> (pàgina 18); <i>Tenim una meta?</i> (pàgina 19); <i>Un taller familiar</i> (pàgina 22); <i>Sabem consumir bé</i> (pàgina 23); <i>Compteu amb nosaltres!</i> (pàgina 26); <i>Tots tenim els nostres drets</i> (pàgina 27).</p> <p><b>Expressió oral i escrita.</b> Làmina d'inici del trimestre (pàgines 4 i 5); comentar escenes (pàgina 11); completar un document nacional d'identitat (pàgina 8); explicar qui es proposa una meta (pàgina 19); redactar una carta (pàgina 28); seleccionar adjectius per a descriure un xiquet (pàgina 31).</p> <p><b>Comunicació audiovisual.</b> Làmina d'inici del trimestre (pàgines 4 i 5); històries en vinyetes (pàgines 6, 10, 14, 18, 22 i 26); completar una ruta (pàgina 20); associar noms de sentiments amb expressions (pàgina 17).</p> <p><b>Actitud emprenedora.</b> Explicar com cal respirar quan correm (pàgina 31).</p>
<b>PLA DE FOMENT DE LA LECTURA</b>	<p>Altres suggeriments de lectura:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>Pluja de lletres 2</i>.</li> <li>• <i>Fitxes de comprensió lectora 2</i>.</li> <li>• <i>Pla lector Voramar/Santillana</i>.</li> </ul>



## CONTINGUTS, CRITERIS D'AVUACIÓ, ESTÀNDARDS D'APRENTATGE, CC I INDICADORS D'ASSOLIMENT

CONTINGUTS		CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS
BLOC	CONTINGUTS DEL TRIMESTRE	
<b>BLOC 2. LA COMPRESIÓ I EL RESPECTE EN LES RELACIONES INTERPERSONALS</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Participació en relacions interpersonals.</li> <li>• Valoració i desenvolupament d'actituds participatives.</li> <li>• Valoració de pensaments positius en les relacions interpersonals.</li> </ul>	<p><b>B2-6.</b> Establir relacions interpersonals positives emprant habilitats socials.</p> <p><b>B2-9.</b> Contribuir a la millora del clima del grup mostrant actituds cooperatives i establint relacions respectuoses.</p>
<b>BLOC 3. LA CONVIVÈNCIA I ELS VALORS SOCIALS</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Adquisició de compromisos i respecte dels compromisos adquirits.</li> <li>• Desenvolupament d'hàbits de consum responsable.</li> <li>• Reconeixement de drets de les persones i dels xiquets.</li> </ul>	<p><b>B3-1.</b> Resoldre problemes en col·laboració, posant de manifest una actitud oberta envers els altres i compartint punts de vista i sentiments.</p> <p><b>B3-12.</b> Comprendre la importància dels drets del xiquet valorant les conductes que els protegeixen.</p>

### BLOC. LA IDENTITAT I LA DIGNITAT DE LA PERSONA

CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	COMPETÈNCIES
<b>B1-1.</b> Construir l'estil personal basant-se en la respectabilitat i la dignitat personal.	<b>B1-1.1.</b> Actua de manera respectable i digna.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Comprén que tots som únics i diferents als altres.</li> <li>• Es comporta de manera adequada i digna.</li> </ul>	CSC
<b>B1-2.</b> Desenvolupar el propi potencial, mantenint una motivació intrínseca i esforçant-se per a l'assoliment d'èxits individuals i compartits.	<b>B1-2.2.</b> Explica raons per a assumir les seues responsabilitats durant la col·laboració.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Comprendre la necessitat de complir les responsabilitats i obligacions en els seus treballs en equip.</li> <li>• S'esforça per complir les seues responsabilitats en el grup.</li> </ul>	CSC IE
<b>B1-3.</b> Adquirir capacitats per a prendre decisions de manera independent, manejant les dificultats per a superar frustracions i sentiments negatius davant els problemes.	<b>B1-3.1.</b> Utilitza el pensament creatiu en l'anàlisi de problemes i en el plantejament de propostes d'actuació.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Percep problemes en situacions de la vida quotidiana.</li> <li>• Reflexiona i analitza problemes de la vida quotidiana i planteja solucions creatives de manera autònoma.</li> </ul>	CSC IE
	<b>B1-3.3.</b> Sap fer front a la incertesa, la por	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Empra estratègies que li permeten</li> </ul>	CSC

	o el fracàs.	<p>controlar les emocions negatives i superar pors i frustracions.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Controla els pensaments negatius i els converteix en positius.</li> </ul>	IE
--	--------------	---	----

## BLOC 1. LA IDENTITAT I LA DIGNITAT DE LA PERSONA (CONTINUACIÓ)

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	COMPETÈNCIES
<b>B1-4.</b> Crear una imatge positiva de si mateix prenent decisions meditades i responsables, basades en un bon autoconcepte.	<b>B1-4.2.</b> Expressa la percepció de la pròpia identitat integrant la representació que fa de si mateix i la imatge que expressen els altres.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Explica què és la identitat personal.</li> <li>Comprova que cadascú és únic i diferent als altres.</li> </ul>	AA
	<b>B1-4.3.</b> Manifesta verbalment una visió positiva de les seues qualitats i limitacions.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Expressa verbalment el que vol ser de gran.</li> <li>Reconeix les seues qualitats per a exercir una professió.</li> </ul>	CL AA
<b>B1-5.</b> Estructurar un pensament efectiu i independent emprant les emocions de manera positiva.	<b>B1-5.4.</b> Aplica l'autocontrol a la presa de decisions, la negociació i la resolució de conflictes.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Controla i valora les conseqüències abans de prendre decisions.</li> </ul>	IE
	<b>B1-5.5.</b> Realitza un reconeixement i identificació adequats de les seues emocions.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Identifica emocions i sentiments propis i aliens.</li> </ul>	IE
	<b>B1-5.6.</b> Expressa els seus sentiments, necessitats i drets alhora que respecta els dels altres en les activitats cooperatives.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Expressa els seus sentiments, necessitats i drets de manera sincera, respectuosa i amb compte de no ferir els altres. S'esforça per fer-se entendre.</li> </ul>	CSC
<b>B1-6.</b> Desenvolupar l'autonomia i la capacitat emprenedora per a aconseguir assoliments personals responsabilitzant-se del bé comú.	<b>B1-6.2.</b> Realitza propostes creatives i utilitza les seues competències per a emprendre projectes sobre valors socials.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Pren decisions adequades en grup.</li> <li>Proposa activitats per a animar les persones soles i avorrides; i suggereix maneres d'ajudar els companys.</li> <li>Escriu una carta en grup per sol·licitar ajuda per a un xiquet que no pot anar a l'escola.</li> <li>Identifica i desenvolupa hàbits de</li> </ul>	AA IE

		consum responsable.	
	<b>B1-6.3.</b> Identifica i defineix problemes socials i cívics, i n'implanta solucions potencialment efectives.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Identifica les necessitats de xiquets que estan sols i no tenen escola ni metges.</li> </ul>	AA IE
<b>B1-7.</b> Proposar-se desafiaments i dur-los a terme mitjançant una presa de decisions personal, meditada i responsable, desenvolupant un bon sentit del compromís respecte a un mateix i als altres.	<b>B1-7.1.</b> Sospesa les conseqüències de les seues accions.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Identifica diverses alternatives en la presa de decisions i valora les possibles conseqüències.</li> <li>Demostra habilitats i estratègies que l'ajuden a prendre decisions adequades en el desenvolupament personal.</li> </ul>	CL IE CSC
	<b>B2-7.2.</b> Desenvolupa actituds de respecte i solidaritat envers els altres en situacions formals i informals d'interacció social.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Desenvolupa i valora actituds de respecte envers totes les persones.</li> </ul>	

## BLOC 2. LA COMPRESIÓ I EL RESPECTE EN LES RELACIONS INTERPERSONALS

CRITERIS D'AVAUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	COMPETÈNCIES
<b>B2-6.</b> Establir relacions interpersonals positives emprant habilitats socials.	<b>B2-6.1.</b> Interacciona amb empatia.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Identifica i mostra actituds de respecte, amabilitat, solidaritat i empatia en les interaccions socials.</li> </ul>	CMCT CL AA
<b>B2-9.</b> Contribuir a la millora del clima del grup mostrant actituds cooperatives i establint relacions respectuoses.	<b>B2-9.3.</b> Estableix i manté relacions emocionals amistoses, basades en l'intercanvi d'afecte i la confiança mútua.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Demostra companyonia, afecte i confiança amb els companys.</li> </ul>	CL IE AA

## BLOC 3. LA CONVIVÈNCIA I ELS VALORS SOCIALS

CRITERIS D'AVAUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	COMPETÈNCIES
---------------------------------	-------------------------	-------------------------	--------------

<p><b>B3-1.</b> Resoldre problemes en col·laboració, posant de manifest una actitud oberta envers els altres i compartint punts de vista i sentiments.</p>	<p><b>B3-1.1.</b> Estableix relacions de confiança amb els iguals i les persones adultes.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Mostra una actitud oberta en les relacions amb els iguals i amb les persones adultes.</li> <li>• Expressa els seus sentiments.</li> </ul>	<p>CSC CEC</p>
<p><b>B3-12.</b> Comprendre la importància dels drets del xiquet valorant les conductes que els protegeixen.</p>	<p><b>B3-12.2.</b> Argumenta la necessitat de protegir els drets bàsics del xiquet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Identifica situacions en què no es respecten els drets de les persones.</li> </ul>	<p>CL CSC</p>

<b>ÀREA: Valors Cívics i Socials</b>	<b>CURS / ETAPA: 2n</b>
<b>CURS 2022 - 2023</b>	
<b>UNITAT 2: Juguem i aprenem junts</b>	

	<b>MODELS METODOLÒGICS</b>	<b>PRINCIPIS METODOLÒGICS</b>	<b>AGRUPAMENT</b>
<b>ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>→ Model discursiu/expositiu.</li> <li>→ Model experiencial.</li> <li>→ Tallers.</li> <li>→ Aprenentatge cooperatiu.</li> <li>→ Treball per tasques.</li> <li>→ Treball per projectes.</li> <li>→ Altres.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>→ Activitat i experimentació.</li> <li>→ Participació.</li> <li>→ Motivació.</li> <li>→ Personalització.</li> <li>→ Inclusió.</li> <li>→ Interacció.</li> <li>→ Significativitat.</li> <li>→ Funcionalitat</li> <li>→ Globalització.</li> <li>→ Avaluació formativa.</li> <li>→ Altres.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>→ Tasques individuals.</li> <li>→ Agrupament flexible.</li> <li>→ Parelles.</li> <li>→ Grup reduït.</li> <li>→ Grup gran.</li> <li>→ Grup interclasse.</li> <li>→ Altres.</li> </ul>

	<b>PROCEDIMENTS D'AVALUACIÓ</b>	<b>INSTRUMENTS PER A L'AVALUACIÓ</b>	<b>SISTEMA DE QUALIFICACIÓ</b>
<b>RECURSOS PER A L'AVALUACIÓ</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>→ Observació directa del treball diari.</li> <li>→ Anàlisi i valoració de tasques especialment creades per a l'avaluació.</li> <li>→ Valoració qualitativa del progrés individual (anotacions i puntualitzacions).</li> <li>→ Valoració qualitativa del progrés col·lectiu.</li> <li>→ Altres.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>→ Element de diagnòstic: rúbrica de la unitat.</li> <li>→ Proves d'autoavaluació.</li> <li>→ Altres documents gràfics o textuais.</li> <li>→ Debats i intervencions.</li> <li>→ Projectes personals o grupals.</li> <li>→ Representacions i dramatitzacions.</li> <li>→ Elaboracions multimèdia.</li> <li>→ Altres.</li> </ul>	<p><b>Qualificació qualitativa:</b> tindrà com a clau per al diagnòstic la rúbrica corresponent a la unitat. Es durà a terme mitjançant l'observació directa del treball a l'aula.</p>

<b>ENSENYAMENT INDIVIDUALITZAT</b>	Activitats proposades en el Projecte d'educació emocional.
<b>TREBALL COOPERATIU</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Projecte corresponent al segon trimestre: <i>Un quadern de viatge</i>.</li> <li>• Projecte social: <i>Les normes de convivència</i>.</li> </ul>
<b>ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES</b>	Activitats complementàries d'Educació emocional del material Recursos complementaris de 2n curs.
<b>CONTINGUTS TRANSVERSALS</b>	<p><b>Comprensió lectora.</b> Làmina d'inici del trimestre (pàgines 32 i 33); <i>Conversant a classe</i> (pàgina 34); <i>La tertúlia</i> (pàgina 38); <i>Els meus amics</i> (pàgina 42); <i>Un menú diferent</i> (pàgina 46); <i>Tots a una!</i> (pàgina 50); <i>Moltes preguntes</i> (pàgina 54).</p> <p><b>Expressió oral i escrita.</b> Làmina d'inici del trimestre (pàgines 32 i 33); explicar què és un diàleg (pàgina 37); explicar per què està d'acord amb una opinió (pàgina 38); escriure arguments (pàgines 39 i 40); parlar dels amics (pàgina 42 i 44); escriure una frase sobre l'amistat (pàgina 45); explicar per què elegeix una mascota (pàgina 52); comentar imatges (pàgina 56); explicar què és l'abecedari; completar part de l'abecedari (pàgina 59)</p> <p><b>Comunicació audiovisual.</b> Làmina d'inici del trimestre (pàgines 32 i 33); històries en vinyetes (pàgines 34, 36, 38, 42, 50 i 54); fotografies (pàgines 40 i 56); fotos de personatges de pel·lícules (pàgina 44); il·lustracions de situacions que es donen amb amics (pàgina 45); persones amb discapacitats (pàgina 55).</p> <p><b>Actitud emprenedora.</b> Elegir un tema de conversació (pàgina 35); escriure arguments (pàgines 39 i 40); dir què poden fer en determinades situacions amb els amics (pàgina 45); fer un cartell (pàgina 48); escriure comentaris d'imatges de xiquets en situacions de pobresa (pàgina 56).</p>
<b>PLA DE FOMENT DE LA LECTURA</b>	<p>Altres suggeriments de lectura:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>Pluja de lletres 2.</i></li> <li>• <i>Fitxes de comprensió lectora 2.</i></li> </ul> <p><i>Pla lector Voramar/Santillana.</i></p>

## CONTINGUTS, CRITERIS D'AVUACIÓ, ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE, CC I INDICADORS D'ASSOLIMENT

CONTINGUTS		CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS
BLOC	CONTINGUTS DEL TRIMESTRE	
<b>BLOC 1. LA IDENTITAT I LA DIGNITAT DE LA PERSONA</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Identificació d'actituds i valors participatius, cooperatius i democràtics que amplien l'autonomia personal i les capacitats del desenvolupament.</li> <li>• El sentit de pertinença a un grup.</li> <li>• Respecte a totes les persones sense manifestar discriminació.</li> </ul>	<p><b>B1-2.</b> Desenvolupar el propi potencial, mantenint una motivació intrínseca i esforçant-se per a l'assoliment d'èxits individuals i compartits.</p> <p><b>B1-6.</b> Desenvolupar l'autonomia i la capacitat emprenedora per a aconseguir assoliments personals responsabilitzant-se del bé comú.</p>
CONTINGUTS		CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS
BLOC	CONTINGUTS DEL TRIMESTRE	
<b>BLOC 2. LA COMPRESIÓ I EL RESPECTE EN LES RELACIONS INTERPERSONALS</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Identificació de situacions en què s'estableixen relacions interpersonals.</li> <li>• Desenvolupament de les habilitats de comunicació.</li> <li>• Diferenciació de diverses situacions comunicatives: diàlegs, tertúlies i debats.</li> <li>• Redacció d'un diàleg.</li> <li>• Identificació i adquisició d'actituds d'escolta activa i diàleg.</li> <li>• Redacció d'arguments per a convèncer.</li> <li>• Organització d'un debat.</li> <li>• Identificació de les qualitats dels amics.</li> <li>• Respecte i valoració de la importància de l'amistat i les relacions interpersonals sanes, sinceres i respectuoses.</li> <li>• Adquisició d'actituds de respecte i tolerància envers els costums d'altres cul-</li> </ul>	<p><b>B2-1.</b> Expressar opinions, sentiments i emocions utilitzant coordinadament el llenguatge verbal i no verbal.</p> <p><b>B2-2.</b> Utilitzar habilitats d'escolta i el pensament de perspectiva amb empatia.</p> <p><b>B2-5.</b> Dialogar creant pensaments compartits amb altres persones per trobar el millor argument.</p> <p><b>B2-6.</b> Establir relacions interpersonals positives emprant habilitats socials.</p> <p><b>B2-7.</b> Actuar amb tolerància comprenent i acceptant les diferències.</p> <p><b>B2-9.</b> Contribuir a la millora del clima del grup mostrant actituds cooperatives i establint relacions respectuoses.</p>

	<p>tures. Valoració positiva de la diversitat de les cultures.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Valoració del treball en equip.</li> <li>• Respecte de les normes establides per al bon funcionament d'un equip.</li> <li>• Reconeixement dels avantatges de treballar en equip.</li> <li>• Comprensió dels problemes de les persones desfavorides.</li> <li>• Reflexió i comentari sobre diverses situacions de pobresa.</li> </ul>	
CONTINGUTS		CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS
BLOC	CONTINGUTS DEL TRIMESTRE	
<b>BLOC 3. LA CONVIVÈNCIA I ELS VALORS SOCIALS</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Reconeixement i comentari de situacions de pobresa.</li> <li>• Participació en l'elaboració d'un cartell d'acollida mostrant una actitud solidària.</li> <li>• Reconeixement de diverses situacions de persones desfavorides.</li> <li>• Reconeixement de situacions de pobresa.</li> <li>• Interés per les persones desfavorides.</li> </ul>	<p><b>B3-2.</b> Treballar en equip afavorint la interdependència positiva i mostrant conductes solidàries.</p> <p><b>B3-6.</b> Comprendre el sentit de la responsabilitat social i la justícia social emprant la capacitat de reflexió, síntesi i estructuració.</p>

## BLOC 1. LA IDENTITAT I LA DIGNITAT DE LA PERSONA

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	COMPETÈNCIES
----------------------------------	---------------------------	-------------------------	--------------



<b>B1-2.</b> Desenvolupar el propi potencial, mantenint una motivació intrínseca i esforçant-se per a l'assoliment d'èxits individuals i compartits.	<b>B1-2.1.</b> Treballa en equip valorant l'esforç individual i col·lectiu per a la consecució d'objectius.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Participa adequadament en les interaccions de l'aula per arribar a consensos i acords comuns.</li> <li>Gaudeix del treball en equip i es mostra integrador amb els companys.</li> </ul>	CL AA IE
<b>B1-6.</b> Desenvolupar l'autonomia i la capacitat emprenedora per aconseguir assoliments personals responsabilitzant-se del bé comú.	<b>B1-6.2.</b> Realitza propostes creatives i utilitza les seues competències per emprendre projectes sobre valors socials.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Es mostra creatiu en les seues propostes; manifesta interès quan participa en activitats conjuntes.</li> </ul>	AA IE

## BLOC 2. LA COMPRESIÓ I EL RESPETE EN LES RELACIONS INTERPERSONALS

CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	COMPETÈNCIES
<b>B2-1.</b> Expressar opinions, sentiments i emocions utilitzant coordinadament el llenguatge verbal i no verbal.	<b>B2-1.1.</b> Expressa amb claredat i coherència opinions, sentiments i emocions.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Adquireix i empra habilitats per a expressar, de manera clara, espontània, sincera i respectuosa, les seues opinions personals respecte a àmbits privats i/o socials.</li> </ul>	CMCT CL AA
	<b>B2-1.4.</b> Exposa respectuosament els arguments.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Defensa els arguments i opinions amb sinceritat, tranquil·litat i respecte, i és capaç de modificar el seu criteri i extraure noves conclusions, superant frustracions, i de manera positiva quan s'imposen arguments de pes.</li> </ul>	CMCT CL AA IE

## BLOC 2. LA COMPRESIÓ I EL RESPETE EN LES RELACIONS INTERPERSONALS (CONTINUACIÓ)

CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	COMPETÈNCIES
--------------------------------	-------------------------	-------------------------	--------------

<b>B2-2.</b> Utilitzar habilitats d'escolta i el pensament de perspectiva amb empatia.	<b>B2-2.2.</b> Dialoga interpretant i donant sentit al que escolta.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Reconeix les normes per a participar en un diàleg.</li> <li>• S'expressa amb claredat quan dialoga amb un company.</li> </ul>	CL CSC
	<b>B2-2.4.</b> Col·labora en projectes grupals escoltant activament, demostrant interès per les altres persones i ajudant que se-guiscuen motivades a expressar-se.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Col·labora en projectes grupals.</li> <li>• Redacta un diàleg amb un company.</li> <li>• Organitza un debat en grup.</li> <li>• Comenta imatges de parelles.</li> <li>• Realitza un cartell de benvinguda.</li> <li>• Elegeix una mascota en grup.</li> <li>• Comenta fotografies en grup.</li> </ul>	CL CSC
<b>B2-5.</b> Dialogar creant pensaments compartits amb altres persones per trobar el millor argument.	<b>B2-5.1.</b> Utilitza correctament les estratègies d'escolta activa: clarificació, paràfrasi, resum, reestructuració i reflex de sentiments.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Reconeix estratègies d'escolta activa: respecta els torns de paraula, mira les persones que li parlen a la cara i pregunta el que no ha comprés.</li> </ul>	CMCT CL AA

## BLOC 2. LA COMPRESIÓ I EL RESPECTE EN LES RELACIONS INTERPERSONALS (CONTINUACIÓ)

CRITERIS D'AVAUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	COMPETÈNCIES
<b>B2-6.</b> Establir relacions interpersonals positives emprant habilitats socials.	<b>B2-6.1.</b> Interacciona amb empatia.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Identifica i mostra actituds de respecte, amabilitat, solidaritat i empatia en les interaccions socials.</li> <li>• Reconeix les persones amb qui més conversa i explica per què.</li> <li>• S'interessa per les persones desfavorides i per les que viuen en situacions de pobresa.</li> </ul>	CSC AA IE
<b>B2-7.</b> Actuar amb tolerància comprenent i acceptant les diferències.	<b>B2-7.2.</b> Respecta i accepta les diferències individuals.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Identifica qualitats, habilitats i trets característics i distintius de les persones.</li> </ul>	

		<ul style="list-style-type: none"> <li>Mostra actituds de respecte envers les persones, independentment de les diferències físiques, culturals o de qualsevol altre tipus.</li> <li>Valora positivament la diversitat de les persones.</li> </ul>	
	<b>B2-7.4.</b> Comprén i aprecia positivament les diferències culturals.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Identifica diferències i trets culturals entre les persones.</li> <li>Valora positivament la diversitat cultural com a manera d'enriquiment i coneixement individual i col·lectiu.</li> <li>Mostra actituds de respecte i interès per altres cultures.</li> </ul>	
<b>B2-9.</b> Contribuir a la millora del clima del grup mostrant actituds cooperatives i establint relacions respectuoses.	<b>B2-9.3.</b> Estableix i manté relacions emocionals amistoses, basades en l'intercanvi d'afecte i la confiança mútua.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Identifica i descriu característiques d'una relació d'amistat sana: la sinceritat, la confiança, la lleialtat, el respecte, l'afecte i la companyonia.</li> <li>Comprén i valora la importància de tindre relacions d'amistat sanes.</li> </ul>	CL IE AA
	<b>B2-9.4.</b> Exposa mitjançant històries creatives les característiques de l'amistat.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Comenta detalls de les relacions d'amistat entre personatges coneguts.</li> <li>Explica el que més li agrada de l'amistat d'aquests personatges.</li> <li>Explica com se sent en possibles situacions entre amics.</li> </ul>	CL IE AA

### BLOC 3. LA CONVIVÈNCIA I ELS VALORS SOCIALS

CRITERIS D'AVUACIÓ	ESTÀNDARDS D'APRENENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	COMPETÈNCIES
--------------------	---------------------------	-------------------------	--------------

CURRICULARS			
<b>B3-2.</b> Treballar en equip afavorint la interdependència positiva i mostrant conductes solidàries.	<b>B3-2.6.</b> Descriu conductes solidàries.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Reconeix i comenta situacions de pobresa.</li> <li>• Participa en l'elaboració d'un cartell d'acollida mostrant una actitud solidària.</li> </ul>	CSC CEC
<b>B3-6.</b> Comprendre el sentit de la responsabilitat social i la justícia social emprant la capacitat de reflexió, síntesi i estructuració.	<b>B3-6.2.</b> Identifica i analitza críticament desigualtats socials.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Reconeix diverses situacions de persones desfavorides.</li> <li>• S'interessa i comenta situacions de pobresa.</li> </ul>	CSC

UNITAT 3: Som una gran comunitat

ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES	MODELS METODOLÒGICS	PRINCIPIS METODOLÒGICS	AGRUPAMENT
	<ul style="list-style-type: none"> <li>→ Model discursiu/expositiu.</li> <li>→ Model experiencial.</li> <li>→ Tallers.</li> <li>→  Aprenentatge cooperatiu.</li> <li>→ Treball per tasques.</li> <li>→  Treball per projectes.</li> <li>→  Altres.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>→ Activitat i experimentació.</li> <li>→ Participació.</li> <li>→ Motivació.</li> <li>→ Personalització.</li> <li>→ Inclusió.</li> <li>→ Interacció.</li> <li>→ Significativitat.</li> <li>→ Funcionalitat</li> <li>→ Globalització.</li> <li>→  Avaluació formativa.</li> <li>→  Altres.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>→ Tasques individuals.</li> <li>→ Agrupament flexible.</li> <li>→ Parelles.</li> <li>→ Grup reduït.</li> <li>→ Grup gran.</li> <li>→ Grup interclasse.</li> <li>→  Altres.</li> </ul>

RECURSOS PER A L'AVAUACIÓ	PROCEDIMENTS D'AVAUACIÓ	INSTRUMENTS PER A L'AVAUACIÓ	SISTEMA DE QUALIFICACIÓ
	<ul style="list-style-type: none"> <li>→ Observació directa del treball diari.</li> <li>→ Anàlisi i valoració de tasques especialment creades per a l'avaluació.</li> <li>→ Valoració qualitativa del progrés individual (anotacions i puntualitzacions).</li> <li>→ Valoració qualitativa del progrés col·lectiu.</li> <li>→  Altres.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>→ Element de diagnòstic: rúbrica de la unitat.</li> <li>→ Proves d'autoavaluació.</li> <li>→ Altres documents gràfics o textuais.</li> <li>→ Debats i intervencions.</li> <li>→ Projectes personals o grupals.</li> <li>→ Representacions i dramatitzacions.</li> <li>→  Elaboracions multimèdia.</li> <li>→  Altres.</li> </ul>	<p><b>Qualificació qualitativa:</b> tindrà com a clau per al diagnòstic la rúbrica corresponent a la unitat. Es durà a terme mitjançant l'observació directa del treball a l'aula.</p>

ENSENYAMENT INDIVIDUALITZAT	Activitats proposades en el Projecte d'educació emocional.
-----------------------------	--

<b>TREBALL COOPERATIU</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Projecte corresponent al tercer trimestre: <i>Les tradicions familiars</i>.</li> <li>• Projecte social: <i>Les normes de convivència</i>.</li> </ul>
<b>ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES</b>	Activitats complementàries d'Educació emocional del material Recursos complementaris de 2n curs.
<b>CONTINGUTS TRANSVERSALS</b>	<p><b>Comprensió lectora.</b> Làmina d'inici (pàgines 60 i 61); <i>Necessite els altres</i> (pàgina 62); <i>Un arbre especial</i> (pàgina 66); <i>Visita a la biblioteca</i> (pàgina 70); <i>És una injustícia!</i> (pàgina 74); <i>Un mal somni</i> (pàgina 78); <i>Viatge en autobús</i> (pàgina 82).</p> <p><b>Expressió oral i escrita.</b> Làmina d'inici (pàgines 60 i 61); analitzar oficis (pàgina 64); escriure necessitats i capritxos (pàgina 65); crear normes (pàgina 72); denúncies de situacions injustes (pàgina 76); definir injustícia (pàgina 77); escriure accions incorrectes (pàgina 80); significat de senyals (pàgina 83); definir un circuit i explicar per què posen normes en un circuit (pàgina 87).</p> <p><b>Comunicació audiovisual.</b> Làmina d'inici (pàgines 60 i 61); històries en vinyetes (pàgines 62, 66, 70, 74, 78 i 82); oficis (pàgina 64); arbre de família (pàgina 68); interpretació d'imatges (pàgines 72 i 75); definir injustícia (pàgina 77); escriure accions incorrectes (pàgina 80); significat de senyals (pàgina 83); taula (pàgina 80); senyals (pàgines 83, 84 i 86).</p> <p><b>Actitud emprenedora.</b> Completar l'arbre de família (pàgina 68); crear normes de convivència (pàgina 72); explicar què fer si es comet una injustícia sense voler (pàgina 77); proposar accions per a cuidar i millorar el medi ambient (pàgina 81).</p>
<b>PLA DE FOMENT DE LA LECTURA</b>	<p>Altres suggeriments de lectura:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>Pluja de lletres 2</i>.</li> <li>• <i>Fitxes de comprensió lectora 2</i>.</li> <li>• <i>Pla lector Voramar/Santillana</i>.</li> </ul>

## CONTINGUTS, CRITERIS D'AVUACIÓ, ESTÀNDARDS D'APRENTATGE, CC I INDICADORS D'ASSOLIMENT

CONTINGUTS		CRITERIS D'AVUACIÓ CURRICULARS
BLOC	CONTINGUTS DEL TRIMESTRE	

<p><b>BLOC 1. LA IDENTITAT I LA DIGNITAT DE LA PERSONA</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Identificació d'actituds i valors participatius, cooperatius i democràtics que amplien l'autonomia personal i les capacitats del desenvolupament.</li> <li>• El sentit de pertinença a un grup.</li> <li>• Respecte per totes les persones sense manifestar discriminació.</li> </ul>	<p><b>B1-2.</b> Desenvolupar el propi potencial, mantenint una motivació intrínseca i esforçant-se per a l'assoliment d'èxits individuals i compartits.</p> <p><b>B1-6.</b> Desenvolupar l'autonomia i la capacitat emprenedora per a aconseguir assoliments personals responsabilitzant-se del bé comú.</p>
	<p><b>BLOC 2. LA COMPRENSIÓ I EL RESPECTE EN LES RELACIONS INTERPERSONALS</b></p>	<p><b>B2-2.</b> Utilitzar habilitats d'escolta i pensament amb perspectiva d'empatia.</p> <p><b>B2-6.</b> Establir relacions interpersonals positives emprant habilitats socials.<b>B2-9.</b> Contribuir a la millora del clima del grup mostrant actituds cooperatives i establint relacions respectuoses.</p>

CONTINGUTS		CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS
CONTINGUTS CURRICULARS DE L'ETAPA	CONTINGUTS DEL TRIMESTRE	
<b>BLOC 3. LA CONVIVÈNCIA I ELS VALORS SOCIALS</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Reconeixement de les necessitats bàsiques.</li> <li>• Diferenciació de capritx i necessitat.</li> <li>• Anàlisi i valoració de tots els treballs.</li> <li>• Les normes de convivència en la família.</li> <li>• L'arbre de la família.</li> <li>• Les normes de comportament a la biblioteca, al col·legi, al carrer, als transports públics...</li> <li>• Reconeixement i creació de normes per a relacionar-nos.</li> <li>• Reconeixement i valoració de situacions injustes.</li> <li>• Resolució de conflictes de manera justa.</li> <li>• Explicació i denúncia de situacions injustes.</li> <li>• Valoració, respecte i cura de l'entorn natural. Adquisició d'hàbits per a cuidar i protegir la naturalesa.</li> <li>• Reconeixement i denúncia d'accions incorrectes en la naturalesa.</li> <li>• Les normes de comportament en carrers i carreteres com a vianant i com a passatger de vehicles.</li> <li>• Reconeixement i diferenciació de senyals vials.</li> </ul>	<p><b>B3-2.</b> Treballar en equip afavorint la interdependència positiva i mostrant conductes solidàries.</p> <p><b>B3-4.</b> Implicar-se en l'elaboració i el respecte de les normes de la comunitat educativa emprant el sistema personal de valors que construeix a partir dels valors universals.</p> <p><b>B3-5.</b> Participar activament en la vida cívica de manera pacífica i democràtica transformant el conflicte en oportunitat, coneixent i emprant les fases de la mediació i emprant el llenguatge positiu en la comunicació de pensaments, intencions i posicionaments personals.</p> <p><b>B3-6.</b> Comprendre el sentit de la responsabilitat social i la justícia social emprant la capacitat de reflexió, síntesi i estructuració.</p> <p><b>B3-12.</b> Comprendre la importància dels drets del xiquet valorant les conductes que els protegeixen.</p> <p><b>B3-20.</b> Realitzar un ús responsable dels bens de la naturalesa, comprenent i interpretant successos, analitzant causes i predir conseqüències.</p> <p><b>B3-26.</b> Valorar les normes de seguretat vial, analitzant les causes i conseqüències dels accidents de trànsit.</p>



## BLOC 1. LA IDENTITAT I LA DIGNITAT DE LA PERSONA

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	COMPETÈNCIES
<b>B1-2.</b> Desenvolupar el propi potencial, mantenint una motivació intrínseca i esforçant-se per a l'assoliment d'èxits individuals i compartits.	<b>B1-2.1.</b> Treballa en equip valorant l'esforç individual i col·lectiu per a la consecució d'objectius.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Participa adequadament en les interaccions de l'aula per arribar a consensos i acords comuns.</li> <li>Gaudeix del treball en equip i es mostra integrador amb els companys.</li> </ul>	CL AA IE
<b>B1-6.</b> Desenvolupar l'autonomia i la capacitat emprenedora per a aconseguir assoliments personals responsabilitzant-se del bé comú.	<b>B1-6.2.</b> Realitza propostes creatives i utilitza les seues competències per a emprendre projectes sobre valors socials.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Es mostra creatiu en les seues propostes; manifesta interès quan participa en activitats conjuntes.</li> </ul>	AA IE

## BLOC 2. LA COMPRESIÓ I EL RESPECTE EN LES RELACIONS INTERPERSONALS

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	COMPETÈNCIES
<b>B2-6.</b> Establir relacions interpersonals positives emprant habilitats socials.	<b>B2-6.1.</b> Interacciona amb empatia.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Identifica i mostra actituds de respecte, amabilitat, solidaritat i empatia en les interaccions socials.</li> </ul>	CMCT CL AA
<b>B2-9.</b> Contribuir a la millora del clima del grup mostrant actituds cooperatives i establint relacions respectuoses.	<b>B2-9.3.</b> Estableix i manté relacions emocionals amistoses, basades en l'intercanvi d'afecte i la confiança mútua.	<ul style="list-style-type: none"> <li>Reconeix i explica la seua necessitat de les persones que l'ajuden: amics, família, professionals.</li> <li>Demuestra companyonia, afecte i confiança en les persones que necessita.</li> </ul>	CL IE AA

### BLOC 3. LA CONVIVÈNCIA I ELS VALORS SOCIALS

CRITERIS D'AVALUACIÓ CURRICULARS	ESTÀNDARDS D'APRENTATGE	INDICADORS D'ASSOLIMENT	COMPETÈNCIES
<b>B3-2.</b> Treballar en equip afavorint la interdependència positiva i mostrant conductes solidàries.	<b>B3-2.6.</b> Descriu conductes solidàries.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Reconeix les injustícies i valora la necessitat de tindre actituds solidàries envers qualsevol persona que necessite ajuda.</li> <li>• Denuncia situacions injustes i proposa solucions solidàries.</li> </ul>	CSC CEC
<b>B3-4.</b> Implicar-se en l'elaboració i el respecte de les normes de la comunitat educativa emprant el sistema de valors personal que construeix a partir dels valors universals.	<b>B3-4.2.</b> Argumenta la necessitat que existisquen normes de convivència en els diversos espais d'interacció social.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Valora la necessitat de les normes de convivència en diversos espais d'interacció social.</li> <li>• Coneix normes de convivència a casa, al col·legi, la biblioteca, els transports públics i el carrer.</li> <li>• Crea normes per a relacionar-se.</li> <li>• Explica què succeiria si no es respectaren les normes.</li> </ul>	IE CSC IE
<b>B3-5.</b> Participar activament en la vida cívica de manera pacífica i democràtica transformant el conflicte en oportunitat, coneixent i emprant les fases de la mediació i el llenguatge positiu en la comunicació de pensaments, intencions i posicionaments personals.	<b>B3-5.4.</b> Analitza les emocions, sentiments, possibles pensaments i punts de vista de les parts en conflicte.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Reconeix situacions injustes.</li> <li>• Identifica les emocions i possibles pensaments de les persones que sofreixen injustícies.</li> <li>• Proposa solucions a situacions injustes.</li> <li>• Reconeix el significat de la frase: «Perquè hi haja pau, cal haver-hi justícia».</li> </ul>	CS IE
<b>B3-6.</b> Comprendre el sentit de la responsabilitat social i la justícia social emprant la capacitat de reflexió, síntesi i estructuració.	<b>B3-6.2.</b> Identifica i analitza críticament desigualtats socials.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Reconeix com a injustícies el fet que hi haja xiquets que no poden anar a l'escola. Reflexiona sobre les desigualtats socials.</li> </ul>	CSC

<p><b>B3-20.</b> Realitzar un ús responsable dels bens de la naturalesa, comprenent i interpretant successos, analitzant causes i predient conseqüències.</p>	<p><b>B3-20.2.</b> Raona els motius de la conservació dels bens naturals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Explica motius pels quals hem de tindre cura de la naturalesa.</li> <li>• Reconeix i proposa accions de respecte i cura del medi ambient.</li> <li>• Denuncia accions incorrectes en la naturalesa, expressant-ne les conseqüències, i promou actituds de respecte i cura de l'entorn natural.</li> </ul>	<p>CSC</p>
<p><b>B3-26.</b> Valorar les normes de seguretat vial, analitzant les causes i conseqüències dels accidents de trànsit.</p>	<p><b>B3-26.1.</b> Col·labora en campanyes escolars sobre la importància del respecte de les normes d'educació vial.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Reconeix el comportament adequat en el transport públic i en carrers i carreteres.</li> <li>• Identifica els senyals vials per als viants.</li> <li>• Respecta les normes dels passatgers en els vehicles.</li> </ul>	<p>CSC</p>

## **7. METODOLOGIA GENERAL I ESPECÍFICA. RECURSOS**

### **DIDÀCTICS I ORGANITZATIUS**

El treball diària estarà marcat per les diferents àrees, però cadascuna es treballarà amb estratègies i de manera diferent.

#### **Matemàtiques**

- Seguirem llibre però no estrictament. Es vincularà la numeració a la realitat quotidiana, complementant-la amb la metodologia ABN per tal de comprendre la descomposició dels números i afavorir el càlcul mental.
- El treball tindrà sempre una manipulació prèvia, per tal de passar posteriorment al simbolisme, per acabar amb l'abstracció numèrica. Les operacions es treballaran a partir dels problemes que versaran sobre la realitat de l'alumnat. Igualment, els altres blocs de continguts (geometria, mesura, estadística i probabilitat) es realitzaran sempre manipuladament i partirà de situacions problemàtiques reals (Aprentatge basat en Problemes).
- S'utilitzaran les TIC per tal de reforçar els aprenentatges.

#### **Llengües**

- Seguirem llibre però no estrictament. Es vincularà la comprensió oral i escrita a la realitat quotidiana.
- Es pretén motivar més a l'alumnat i dotar aquests continguts d'una major funcionalitat, ja que cada unitat didàctica comporta un treball que o bé es mostra a la resta de l'escola, o bé es fa públic d'alguna manera (publicació en paper o blog, pàgina web de l'escola...). També es pretén evitar la repetició de continguts comuns, per afavorir la generalització dels aprenentatges.
- Al llarg de tot el curs es realitzaran diferents tipus de lectura: en veu alta, en silenci, en petit grup, individual...
- També es treballarà les TIC per a aprendre a utilitzar el processador de textos.
- S'utilitzaran els grups interactius 1 sessió setmanal, amb 3 grups de 3-4 persones, tutoritzats per la tutora, el PT i el professorat de reforç.
- Es realitzarà el treball – servei, per a la comunitat (camins escolars).
- Hi haurà biblioteca d'aula que l'alumnat deurà utilitzar de manera obligatòria totes les setmanes, ja que hi ha temps dedicat a la lectura lliure.

#### **Ciències**

- El treball per Projectes serà l'eix vertebrador d'aquesta àrea. L'objectiu principal serà l'aplicació del mètode científic per anar creant els continguts a partir de les preguntes que l'alumnat plantege.
- S'utilitzaran diversitats de materials: Internet, llibres diversos, xerrades d'especialistes, materials creats per la mestra...

- El treball cooperatiu i en equip serà fonamental per al desenvolupament de l'àrea. Altres tècniques seran la creació d'experts que ensenyaran als seus companys i companyes.
- S'utilitzarà el Jclic per tal de consolidar els aprenentatges.

#### Plàstica

- En anglès.

#### Valors

- Pel·lícules en castellà i treball al voltant de temes concrets.
- Treball de continguts específics.

### **Activitats i estratègies d'ensenyament i aprenentatge. Activitats complementàries**

Cal destacar l'aprenentatge cooperatiu, per tal d'aconseguir que l'alumnat adquireixi major responsabilitat personal, afavorint les seues habilitats socials, potenciant la interacció "cara a cara" i donant l'oportunitat d'aprendre a realitzar autoavaluacions grupals.

Algunes de les estratègies cooperatives que es treballaran al llarg de les diferents unitats didàctiques de la present programació seran:

La **lectura compartida**, la qual tracta de realitzar lectures en equip. Un membre de l'equip llegeix el primer paràgraf. Després un altre membre haurà d'explicar el que aquest acaba de llegir i els altres han de dir si és correcte o no, si estan o no d'acord amb el que ha dit el segon. Aquest segon alumne/a llegirà el segon paràgraf i es realitzarà el mateix procediment. I així successivament, fins que s'hagi llegit tot el text.

La **tècnica 1-2-4**, on el mestre planteja una pregunta a tota la classe. Dintre d'un equip de base, primer individualment es pensa quina és la resposta correcta a la pregunta que ha plantejat el mestre/a. En segon lloc, es posen de dos en dos on intercanvien les seues respostes i les comenten, i de dues en fan una. En tercer lloc, tot l'equip han de compondre entre tots la resposta més adequada a la pregunta.

El **llapis al mig**, on el mestre/a dóna a cada equip un full amb tantes preguntes o exercicis sobre el tema que treballen a classe com membres té l'equip de base. Cada estudiant ha de fer-se càrrec d'una pregunta o exercici. Quan un xiquet/a llegeix en veu alta la seua pregunta o exercici i entre tots parlen de com es fa i decideixen quina és la resposta correcta, els llapis de tots es col·loquen al mig de la taula. Quan tots tenen clar el que cal fer o respondre en aquell exercici, agafen el seu llapis i escriuran la resposta. Després es tornen a posar els llapis al mig de la taula, i es procedeix de la mateixa manera amb l'altra pregunta o qüestió, aquesta vegada dirigida per un altre alumne/a.

El **foli giratori**, on el mestre/a assigna una tasca als equips de base i un membre de l'equip comença a escriure la seva part o la seva aportació en un foli «giratori». A continuació, el passa al company del costat perquè escrigui la seva part de la tasca en el foli, i així successivament fins que tots els membres de l'equip han participat. Mentre un escriu, els altres han d'estar pendents i fixar-se si ho fa bé i corregir-lo, si

és necessari. Tot l'equip és responsable del que s'ha escrit en el "foli giratori", no només cadascú de la seva part.

La **substància**, tècnica per a determinar les idees principals d'un text o d'un tema. El mestre/a convida a cada alumne/a d'un equip de base a escriure una frase sobre una idea principal d'un text o del tema treballat. Una vegada escrit, l'ensenya als seus companys d'equip i entre tots discuteixen si està bé, o no, la corregeixen o la matisen, etc. Si no és correcta o consideren que no es correspon amb cap de les idees principals, la descarten. El mateix fan amb la resta de frases-resum escrites per cadascun dels membres de l'equip. Finalment s'ordenen les frases fetes entre tots d'una manera lògica.

El **joc de les paraules**, on el mestre/a escriu a la pissarra unes quantes paraules-clau sobre el tema que estan treballant. En cadascun dels equips de base l'alumnat formula una frase amb aquestes paraules. A continuació, seguint un ordre, cada alumne/a mostra la frase que ha escrit i els altres la corregeixen, la matisen o la completen. Després les ordenen seguint un criteri lògic i un d'ells s'encarrega de passar-les en net.

Els **mapes conceptuals a quatre bandes**, tècnica aplicada com a síntesi final, on cada equip pot elaborar un mapa conceptual o un esquema que resumeixi tot el que s'ha treballat a classe sobre el tema en qüestió. La suma dels mapes conceptuals de tots els equips de base representa una síntesi final de tot el tema estudiat.

El **trencacloques o puzzle d'Aronson**, on els continguts es fraccionen en diferents parts. Primer es divideix la classe en equips heterogenis de 4 o 5 membres. Després el material objecte d'estudi es fracciona en tantes parts com membres té l'equip, de manera que cadascun dels seus membres rep un fragment de la informació del tema que, en el seu conjunt, estan estudiant tots els equips. A continuació cada membre de l'equip prepara la seva part. A partir d'ací, amb els integrants dels altres equips que han estudiat el mateix subtema, forma un «grup d'experts», on intercanvien la informació, aprofundeixen els conceptes clau, i construeixen esquemes i mapes conceptuals. Després cadascun retorna al seu equip d'origen i es responsabilitza d'explicar al grup la part que ell ha preparat.

Els **grups d'investigació**, tècnica que consta de tres fases. Una primera fase de recerca d'informació sobre el tema. Una segona fase d'anàlisi i síntesi de la informació recollida. I una tercera fase de presentació del tema a la resta de la classe. Finalment el mestre/a i l'alumnat avaluen conjuntament el treball en equip i l'exposició.

Al llarg de les diferents unitats didàctiques s'utilitzaran també altres estratègies metodològiques com les **flipped classroom o classe invertida**, on mitjançant un vídeo que l'alumnat haurà de veure en casa, es farà l'explicació d'un contingut i després en classe es practicarà combinant-ho amb l'aprenentatge cooperatiu. La **tutoria entre iguals** on mitjançant parelles heterogènies es treballaran diferents continguts i altres habilitats personals. L'**aprenentatge dialògic**, que resulta de les interaccions que produeix el diàleg igualitari, en el que diferents persones aporten arguments en condicions d'igualtat, per arribar al consens. L'**aprenentatge servei**, on el producte final serà una aportació a la comunitat, el qual permetrà a l'alumnat

formar-se treballant sobre necessitats reals de l'entorn amb l'objectiu de millorar-lo. Els **estudis de cas i les històries de vida** per conèixer diferents punts de vista de la societat. I el mètode científic, per investigar fenòmens, adquirir nous coneixements, o corregir i integrar coneixements previs.

D'altra banda, respecte a les accions, al llarg de la programació es realitzaran diferents tipus d'activitats: inicials, de seguiment, finals, tant orals com escrites, i molt importants aquelles per tal d'atendre a la diversitat que seran les activitats d'ampliació i de reforç, a més d'activitats de motivació a través dels reptes. I a més, totes elles estaran caracteritzades per la seua interdisciplinarietat.

Concretament, es treballarà mitjançant la realització d'exposicions i presentacions, la planificació de debats i assemblees en petit i gran grup, l'elaboració d'experiments, el treball mitjançant el joc i l'elaboració del mateix com a producte final, i activitats integrades com per exemple l'elaboració de gimcanes i jocs manipulatius.

### ***Recursos didàctics i organitzatius***

Els reptes dels canvis tecnològics i socials als quals haurà d'enfrontar-se l'alumnat fan necessari en l'educació primària, posar a la seua disposició fonaments sòlids que l'estimulen a mantenir l'afany d'aprendre durant tota la vida. Rau ací la transcendència d'afavorir l'interès per la lectura, l'escriptura i els diferents llenguatges, incloent el coneixement d'almenys una llengua estrangera, fonamental en el context europeu. L'etapa de l'educació primària ha de proporcionar els límits de cada disciplina, els seus paràmetres bàsics i els seus principis vertebradors.

La instrucció en les distintes àrees haurà d'estar, lògicament, condicionada per l'edat i les possibilitats de cada alumna i alumne, però sense renunciar a facilitar-los la informació necessària per garantir el procés educatiu. Els continguts, fins i tot partint de l'entorn més pròxim, no són, per tant, complets, si no s'insereixen en el seu context nacional, europeu i universal. Cal donar, per tant, carta de naturalesa a uns continguts interessants i motivadors per a l'alumnat.

Tot això, per tal que l'alumnat senta els seus avantatges i avanços i s'hi veja recompensat, de manera que incorpore al seu món de valors els principis de treball i de mèrit consagrats per la Constitució Espanyola de 1978.

La configuració del currículum, per tant, ha de desenrotllar-se amb la suficient flexibilitat perquè els centres, en l'ús de la seua autonomia, puguen concretar-lo en el seu projecte educatiu, per tal que la intervenció educativa tinga com a principi la diversitat de l'alumnat. D'esta manera, es garantix el desenrotllament personal de tot l'alumnat, al mateix temps que una atenció individualitzada en funció de les necessitats de cada alumna i alumne.

L'acció educativa en esta etapa ha de procurar la integració de les distintes experiències i aprenentatges de l'alumnat i s'ha d'adaptar al seu ritme de treball. Per això, s'ha de posar especial èmfasi en l'atenció a la diversitat de l'alumnat, en l'atenció individualitzada, en la prevenció de les dificultats d'aprenentatge i en la posada en marxa de mecanismes de reforç tan prompte com es detecten estes dificultats.

La construcció del coneixement per part de l'alumne/a, sent la mestra l'encarregada de dirigir i orientar aquest aprenentatge.

- Foment de l'autonomia i la democràcia (a través de l'assemblea de classe i dinàmiques de treball diferents a classe).
- Potenciar l'aprenentatge social, a través del treball en grup, de la tutoria entre iguals, la posada en comú d'experiències.
- La metodologia emprada serà constructivista en la mesura que els materials i la temporalització ho permetin. Partint de les idees prèvies de l'alumnat i emprant les seues experiències construiran els nous aprenentatges.
- Es tindran en compte les diferències individuals de cada alumne/a per tal d'adaptar els continguts sempre que siga necessari al seu ritme d'aprenentatge.

#### ESTRATÈGIES METODOLÒGIQUES.

- S'afavoriran els agrupaments flexibles.
- Intercanvi d'experiències entre alumnes del nivell.
- Ús de materials i recursos de l'entorn.
- Contacte permanent amb les famílies a través de l'agenda escolar, el correu electrònic i el telèfon.
- Coordinació d'estratègies en les sessions de reforç emprant varietat de recursos
- Flexibilitat i adaptació dels continguts quan apareguen elements en el medi social i/o natural del alumnes que així ho fagen necessari.
- Ús d'espais diversos.
- Interrelació amb altres etapes i nivells.

#### **Activitats complementàries**

Aquestes activitats són aquelles que es realitzen o bé a nivell de centre, o bé a nivell d'aula però amb el requeriment de recursos més específics. Així doncs, a nivell de centre trobem la festa del Nadal, Carnestoltes i fi de curs. A més, a nivell d'aula tenim les diferents eixides que es realitzaran al llarg del curs, a més de les diferents visites de familiars o especialistes de fora del centre, utilitzant horari lectiu d'altres àrees del currículum, no incloses en la present programació. Cal destacar la importància d'aquestes, ja que estaran directament vinculades en la programació.

## **8. AVALUACIÓ DE L'ALUMNAT**

### **a) Criteris d'avaluació**



Els criteris d'avaluació estan especificats en cadascuna de les unitats didàctiques.

**b) Instruments d'avaluació**

- Llista de control.
- Llistes de verificació.
- Escales d'apreciació o numèriques.
- Registre continu amb el registre de cada àrea (per unitat didàctica) i el quadern de notes.
- Seguiment diari de les activitats.
- Registre de l'aportació de materials i els hàbits.
- L'assemblea de classe.
- Proves orals i escrites.

De la mestra:

- Setmanalment revisió de les activitats programades i la dinàmica de l'aula.
- Coordinació mensual amb els mestres de recolzament i PT, seguiment amb uns fulls de registre (de cada sessió de treball) amb objectius a aconseguir, activitats realitzades i resultats obtinguts.
- Trimestralment revisió de la P.G.A i a final de curs en la memòria final de curs.

De les famílies:

- Reunions informatives (principi i final de curs).
- Mitjançant l'agenda, contacte i seguiment continu.
- Reunions trimestrals individuals.
- Sempre que ho sol·liciten.

**c) Criteris de qualificació**

S'avaluarà la lectura, escriptura, expressió oral, el treball a l'aula, els controls orals i escrits, les llibretes, l'ús dels materials, el treball realitzat en casa, l'actitud i el comportament.

**d) Activitats de reforç i ampliació**

Les activitats de reforç i ampliació aniran sempre relacionades en la matèria i continguts concrets a treballar. Per tal que aquestes siguin més dinàmiques i tinguin bona acollida per part de l'alumnat, es realitzaran als diferents racons de l'aula (racó de matemàtiques, racó de llegua, racó de lectura, racó de ciències i racó TIC).

## **9. MESURES D'ATENCIÓ A L'ALUMNAT AMB NECESSITATS**

### **ESPECÍFIQUES DE SUPORT EDUCATIU O AMB NECESSITAT DE COMPENSACIÓ EDUCATIVA**

Es treballarà a l'aula atenent als diferents ritmes d'aprenentatge de l'alumnat. El treball principalment es realitzarà en equip, en grups cooperatius on l'alumnat interactuarà amb els companys i companyes i també amb els i les docents. Tot i això, també es realitzaran diferents tipus d'explicacions i s'adaptaran els materials necessaris per a atendre als diferents ritmes i formes d'aprendre de l'alumnat.

Per millorar la qualitat de l'aprenentatge es realitzaran recolzaments a l'aula i desdoblaments heterogenis per poder realitzar una atenció més individualitzada a les àrees instrumentals. A més, s'atendrà a l'alumnat de PT i AL en la mesura del possible dintre de l'aula i així complir amb la nova ORDRE 20/2019, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Recerca, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià.

## **10. ELEMENTS TRANSVERSALS**

### ***a) Foment de la lectura. Comprensió lectora. Expressió oral i escrita.***

Es poden distingir diferents tècniques: llegiran lliurement en les 3 llengües que es cursen al centre i es portarà registre. Totes les setmanes hi haurà diferents moments de lectura en silenci, i amb la tutora llegiran en veu alta. Al finalitzar el trimestre es realitzarà una avaluació de velocitat, eficàcia i comprensió lectora. La velocitat serà en silenci i amb veu alta. També se realitzaran controls d'assoliment de vocabulari.

A banda d'això, en el dia a dia, es llegiran tot tipus de textos: informatius, cartells, fullets informatius, notícies, receptes, textos explicatius, t. descriptius, t. instructius, biografies, etc... que seran analitzats i, en alguns casos, reescrits, per tal de que els i les alumnes compreguen la seua estructura i el moment en el que s'utilitzen i puguen imitar i crear textos de diferents característiques.

### ***b) Comunicació audiovisual. TIC.***

L'ús de les TIC (Tecnologies de la Informació i la Comunicació) és una de les eines que utilitzem en l'aprenentatge de totes les àrees curriculars. A través d'activitats digitals podem apropar els coneixements als alumnes amb mètodes més atractius, innovadors i sobretot, motivadors pels mateixos infants que mostren més interès per aprendre i seguir el contingut curricular de l'àrea.

A escola fem servir les següents eines TIC:

- Projector a l'aula: l'objectiu és presentar, interactuant i participant a nivell digital, mentre s'exposen els diferents continguts curriculars. Permeten realitzar exercicis virtuals, fer els exercicis en les pàgines del mateix llibre de text o altres fitxes, activitats interactives...

- Aula TIC: una aula amb 20 ordinadors de taula, per realitzar activitats TIC (processadors de textos, presentacions i edició gràfica, recerca d'informació, creació i correcció de textos).
- Altres eines audiovisuals: càmera de fotos, taula i equip de so, radiocassettes, tauletes...

### **QUE FEM AMB LES TIC?**

- Presentacions amb l' Open Office.org.
- Cerca d'informació a internet.
- Realització d'activitats Jcllic.
- Visualització de pel·lícules i documentals.
- Audicions.
- Realització de fotografies i vídeos.
- Creació d'un bloc aprofitant l'espai que tenim a la pàgina web de la Conselleria d'Educació en MESTRE A CASA, on anirem pujant textos de diferents tipus (contes, explicacions, experiments, receptes, jocs, fotos d'esdeveniments escolars amb explicacions, vídeos d'obres de teatre i altres actes, etc...).
- Participar en iniciatives puntuals lligades a commemoracions i esdeveniments, concursos, etc...

### ***c) Emprenedoria***

S'entén l'emprenedoria com el foment de les capacitats emocionals de l'alumnat, com ara la confiança, la iniciativa, l'autoestima, la creativitat, la imaginació, etc. Aquest element transversal es tractarà mitjançant les tècniques d'aprenentatge cooperatiu i treballs opcionals amb la participació de les famílies.

### ***d) Educació cívica i constitucional***

Observant les finalitats del sistema educatiu i els objectius d'etapa a aconseguir entre totes les àrees, es pot apreciar que cal educar en una sèrie de valors cívics i constitucionals de forma transversal. Així doncs, el model didàctic pel qual aposta aquesta programació, fomenta la interacció entre l'alumnat i entre les persones de l'entorn, de forma continua, fet que fica en pràctica actituds de lideratge, d'escolta activa, de respecte i de col·laboració. Doncs la finalitat és que l'alumnat vage adquirint una consciència moral i siga capaç de formar-se la seua pròpia escala de valors. Per tant, educar en valors implica que els xiquets i xiquetes siguen crítics en totes aquelles conductes que albiren valors que van en contra dels drets humans i constitucionals.

A través dels projectes de treball es reforçaran les actituds i valors relatius a un bon comportament cívic i aprenentatge i respecte per les normes constitucionals.

## **11. AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT**

Cal conèixer els aspectes de la pràctica docent que són susceptibles de millora, contribuint a trobar vies que donen resposta als interessos professionals del docent i servisquen per a millor formació de l'alumnat per a aconseguir la millora de la qualitat de l'ensenyament en el nostre col·legi.

### **OBJECTIUS ESPECÍFICS**

Els objectius que és pretenen per avaluar la pràctica docent seran els següents:

- Ajustar la pràctica docent a les peculiaritats del grup i a cada alumne.
- Comparar la planificació curricular amb el desenvolupament de la mateixa.
- Detectar les dificultats i els problemes.
- Afavorir la reflexió individual i col·lectiva.
- Millorar les xarxes de comunicació i coordinació interna.

### **INSTRUMENTS D'AVUACIÓ**

Per a portar a cap este Pla d'Avaluació i Autoavaluació de la Pràctica Docent hem dissenyat una sèrie de qüestionaris, que serviran d'instrument per tal d'orientar els processos per a la seua posada en pràctica de la forma més eficient i eficaç possible.

Aspectes que cal destacar:

En quan a l'autoavaluació de la pràctica docent, s'han elaborat dos models de qüestionari que arreglegen diversos indicadors agrupats en tres blocs: la planificació, la realització i l'avaluació de l'alumne.

Un d'ells és més exhaustiu i l'altre més senzill, per tal que cada professor puga seleccionar el que més s'ajuste als seus interessos i necessitats (o fins i tot, els empre únicament com a models i els modifique adaptant-los a la seua pràctica docent). En aquest sentit, i a fi de millorar la nostra pràctica, es tracta de que el professorat reflexione en torn als ítems presentats a final.